

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО  
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА ІМ. МИХАЙЛА МАКСИМОВИЧА

**Серія: Бібліографія вчених України**

**Випуск 16**

**ДЕСЯТОВ ТИМОФІЙ  
МИХАЙЛОВИЧ**

**Біобібліографічний покажчик**

*До 70-річчя від дня народження*

Черкаси  
Вертикаль  
2020

УДК 016:929:378](477.46)  
Д 37

*Рекомендовано до друку Вченою радою Черкаського  
національного університету імені Богдана  
Хмельницького (протокол № 2 від 29 жовтня 2020 р.)*

**Рецензенти:**

доктор економічних наук, професор, ректор ЧНУ  
ім. Б. Хмельницького *О. В. Черевко*;  
докторка педагогічних наук, професорка *В. П. Штак*

**Науковий редактор:**

доктор педагогічних наук, професор,  
академік НАПН України *А. М. Гуржій*

**Укладач** кандидат історичних наук, доцент, директор  
наукової бібліотеки ім. М. Максимовича *Г. М. Голиш*

**Д 37 Десятов Тимофій Михайлович : біобібліогр. покажч. /**  
уклад. Г. М. Голиш ; авт. вступ. сл. В. Г. Кремень. – Черкаси :  
Вертикаль, 2020. – 68 с. : фото.

У покажчику із серії «Бібліографія вчених України» представлено відомості про життя та науково-педагогічну й організаторську діяльність відомого українського вченого-педагога, доктора педагогічних наук, професора, директора навчально-наукового інституту педагогіки, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, заслуженого працівника освіти України Т. М. Десятова. Подано вичерпний перелік його наукових праць та відомості про науково-організаторську діяльність. Покажчик приурочено до 70-річчя від дня народження знаного вченого й організатора освіти. Для науковців, викладачів, студентів, магістрантів і фахівців у галузі педагогічних та психологічних наук.

**УДК 016:929:378](477.46)**

© А. М. Гуржій, автор вступного слова, 2020.  
© Г. М. Голиш, укладач, 2020.  
© С. Г. Кандич, дизайн обкладинки, 2020.



**ДЕСЯТОВ**  
**Тимофій Михайлович,**

доктор педагогічних наук, професор,  
директор навчально-наукового інституту  
педагогіки, соціальної роботи і мистецтва  
ЧНУ ім. Б. Хмельницького, заслужений  
працівник освіти України

## ВІД УКЛАДАЧА

Біобібліографічний покажчик «Десятов Тимофій Михайлович» із серії «Бібліографія вчених України» підготовлено до друку з нагоди сімдесятирічного ювілею доктора педагогічних наук, професора, директора навчально-наукового інституту педагогіки, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького, заслуженого працівника освіти України Т. М. Десятова.

Покажчик відображає життєвий шлях, творчий доробок професора Т. М. Десятова в галузі педагогічних наук, досягнення в науково-педагогічній та організаторській діяльності. Видання укладено на основі об'єктивних бібліографічних свідчень, матеріалів періодики та особистого архіву ювіляра.

Матеріал покажчика систематизовано в таких структурних частинах:

- Життєвий і творчий шлях
- Основні віхи життя і діяльності
- Слово колег про ювіляра
- Рукописи й автореферати захищених дисертацій
- Хронологічний покажчик праць
- Керівництво міжнародними проектами
- Наукове редагування
- Рецензування
- Наукова школа професора Т. М. Десятова
- Матеріали про Т. М. Десятова.
- Профіль у науково-метричній базі даних

Бібліографічна інформація подана в хронологічному порядку, а в межах окремого року підпорядкована абетці. Бібліографічний опис та скорочення слів подано відповідно до Державних стандартів України: ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи», ДСТУ 3582:2013 «Інформація і

документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою».

У списку друкованих праць найвагомійші з них (автореферати дисертацій, монографії, навчально-методичні посібники, книги, брошури) виділені жирним шрифтом і їх супроводжують стислі анотації. Курсивом виділено статті вченого, опубліковані у фахових виданнях, та розділи монографічних видань.

Уміщений у виданні іменний покажчик сприятиме кращому орієнтуванню читача в тексті. Видання підсумовують і розлогі анотації українською та англійською мовами. Інформацію про життя і діяльність вченого ілюструє добірка фотоматеріалів, яку представлено окремим блоком.

Сподіваємося, що це видання буде корисним для організаторів вищої освіти, вчених, викладачів, студентів, фахівців у галузі педагогічних наук та всіх, кого цікавлять відомі персоналії системи вищої освіти України.

## НА СЛУЖБІ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ЖИТТЄВИЙ І ТВОРЧИЙ ШЛЯХ

Цьогоріч виповнюється 70 літ від дня народження знаного освітянина України, вченого й організатора, директора навчально-наукового інституту педагогіки, соціальної роботи і мистецтва ЧНУ ім. Б. Хмельницького професора Тимофія Михайловича Десятова. Його життя як взірць служіння високошляхетній справі освіти й науки є водночас яскравою демонстрацією того, яких вершин може досягти проста за походженням людина завдяки щоденній ненастанній праці.

Т. Десятов народився 7 листопада 1950 р., а його рідними пенатами стало м. Карс (Туреччина). Туди ще на початку століття разом зі своєю родиною перебрався із Закавказзя його дідусь по батькові Андрій Десятов, який займався торгівлею. Від народження Тимофій увібрав у себе гени педагога, адже його дідусь по матері, також Тимофій, був учителем земської початкової школи. Вчителювала в початкових класах і Тимофієва мама Катерина Тимофіївна. А глава родини Михайло Андрійович став знаним у Карській області підприємцем, орендуючи млини та переробляючи зібране тамтешніми селянами збіжжя. Саме завдяки цьому родина Десятових вважалася відносно заможною.

Тимофій зростав у багатодітній сім'ї, де виховувалося п'ятеро дітей. Батьки були глибоко віруючими людьми й своїм дітям прищеплювали християнські чесноти. А ще в родині панував культ книги, й цьому особливо сприяла бабуся Лукерія – велика книголюбка. «Книга відкриває дороги у великі світи!» – неодноразово повторювала вона.

Тимофій, як і його два братики й стільки ж сестричок, був змалку привчений до праці. Адже Десятови мали чималий шмат землі, та й живності не бракувало: коні, корови, вівці, птахи... Так що на дитячі забави у молодшеньких часу залишалося обмаль.

А Тимофієве шкільне навчання розпочалося в сусідньому місті Хорасан, де була початкова школа з російською мовою

навчання. Звісно, школярки вивчали тут і турецьку мову як обов'язковий предмет. А проживав хлопчик у своїй тамтешньої тітоньки Марії. Уже на початках навчання Тимофій виділявся своєю успішністю й допитливістю.

Тим часом батьки здійснили свій давно визрілий намір переїзду до радянського Кавказу, й ця подія сталася в 1962 р. Родина осіла в станиці Приозерній Левокумського району на Ставропольщині. Тимофій продовжив навчання в місцевій десятирічці і став одним із її найкращих учнів та учасником і переможцем районних та крайових олімпіад з історії і фізики. А ще був громадським активістом і успішним фізкультурником. Вісім класів закінчив з єдиною «четвіркою» із російської мови (з решти – на «відмінно») й попри наполягання батьків, таки завершити загальноосвітню підготовку, подався у м. Грозний, де вступив до міського профтехучилища № 10. Там він опанував спеціальність слюсаря, продовжив свої заняття спортом і навіть став учасником республіканської спартакіади Чечено-Інгушетії із легкої атлетики.

Здобувши перший у своєму житті фах, 19-річний Тимофій започаткував власну трудову біографію, приступивши до роботи слюсарем об'єднання «Кавсантехмонтаж» (м. Грозний). Як і належить, він виконав свій військовий обов'язок, перебуваючи упродовж двох років у авіаційній частині неподалік м. Черкаси. Сержант Т. Десятов виконував відповідальні завдання з технічного обслуговування льотної техніки.

Саме в Черкасах зустрів свою долю – Людмилу, що й спонукало його кинути свій життєвий якір у цьому місті над Дніпром. Упродовж шести років працював слюсарем Черкаського хімкомбінату (згодом об'єднання «Азот»). Утім його не полишав намір щодо здобуття вищої освіти, що на той час уже здійснили його старші брати. Відтак, Тимофій вступив на заочне відділення філологічного факультету Черкаського педінституту й здобув фах учителя російської мови та літератури. Своім професійним становленням він завдячує талановитим викладачам – професору О. П. Преснякову, доцентам Ф. А. Непійводі, Д. І. Говоруну, І. І. Бондаренку.

Так розпорядилася педагогічна доля, що нова кар'єрна іпостась Тимофія Михайловича сфокусувалася на професійно-технічній освіті, про яку він добре знав не з книг, а з власного життєвого досвіду. Саме в цій царині діяльності він пройшов шлях від викладача до заступника освітянського міністра. У 1979 р. вже відомого своєю громадянською активністю Тимофія Десятова було обрано на посаду звільненого голови профкому Черкаського СМПТУ №15, а менш ніж через рік призначено заступником директора цього закладу профтехосвіти. На цій відповідальній посаді він опікувався навчально-виховною роботою, виявив неабиякі лідерські якості.

У жовтні 1982 р. Тимофій Михайлович обійняв посаду директора відомого в Україні Черкаського СПТУ № 21, де готували фахівців для переробної промисловості (профтехучилищ такого профілю було в Україні лише три). Спираючись на підтримку базових підприємств, молодий очільник зумів створити зразкову матеріально-технічну базу із лабораторіями, кабінетами, тренажерами, модерним устаткуванням. Та, мабуть, найголовнішим було те, що підготовка спеціалістів стала носити максимально практичний характер і задля цього в училищі функціонувало власне виробництво готової продукції (хліба, консервів, інгредієнтів дитячого харчування тощо). З ініціативи директора було розроблено оригінальний алгоритм діяльності інженерно-педагогічних кадрів, розгорнута багатогранна позанавчальна робота. Досвід управлінської роботи Т. М. Десятова дістав схвалення не лише на обласному, а й на республіканському і навіть всесоюзному рівні.

Невдовзі талановитого організатора було запрошено на відповідальну посаду заступника начальника з навчально-виховної роботи Черкаського обласного управління профтехосвіти, а після реорганізації в освітянських владних структурах – заступника начальника облуправління освіти. На цій останній посаді Тимофій Михайлович курував діяльністю закладів профтехосвіти області, а з призначенням його у січні 1997 р. першим заступником очільника названої структури до кола його обов'язків додалися ще й питання загальної освіти.

Від серпня 1998 р. Тимофій Михайлович опиняється на найвищому щаблі обласної освіти, очоливши відповідне управління. Відтак, він звалив на свої плечі великий вантаж відповідальності за долю освітньої галузі в досить непростий період її розвитку. Адже тоді звелося до мінімуму фінансування освіти, стали звичним явищем суттєві затримки з виплат зарплати її працівникам. У цій ситуації начальник управління виявив себе талановитим кризовим менеджером і попри труднощі обласна освіта продовжувала займати гідне місце на всеукраїнському рівні.

Незважаючи на неймовірну зайнятість рутинною управлінською роботою, Тимофій Михайлович знаходив час і для наукових досліджень із педагогіки. Відтак, уже від середини 1990-х років на шпальтах масової й наукової періодики почали з'являтися глибокі за змістом публікації лідера освіти Черкащини. Зрештою, він зосередився на дослідженні близької йому теми профтехосвіти й усебічно вивчав її організацію в Туреччині. Знання мови цієї країни уможливило опрацювання ним і оригінальних турецьких джерел, що сприяло піднесенню рівня наукової новизни досліджень. Результатом кількарічної пошукової праці в названій тематичній ніші став успішний захист дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук на тему «Система професійно-технічної освіти в Туреччині» (листопад 1998 р.)

Т. М. Десятов поєднував свою управлінську діяльність з викладанням у обласному інституті післядипломної освіти та на кафедрі психології Черкаського державного університету ім. Б. Хмельницького. Слухачам та студентам надзвичайно подобалися лекції цього викладача, бо поряд з бездоганною теоретичною основою вони мали неабияку прикладну цінність і практичну спрямованість. Уже трохи більше ніж через рік після захисту дисертації Тимофію Михайловичу було присвоєно вчене звання доцента.

Управлінські та наукові успіхи очільника освіти Черкащини були помічені в столиці, і у вересні 2003 р. я, як тодішній Міністр освіти і науки України, запросив Тимофія Михай-

ловича на посаду свого заступника з питань профтехосвіти. Опікуючись діяльністю цієї життєво важливої освітянської галузі, Т. Десятов забезпечив її якісно вищий ступінь розвитку. З огляду на звуження джерел фінансування, заступник міністра забезпечив залучення іноземних інвестицій, що уможливило суттєве зміцнення матеріально-технічної та навчально-методичної бази профтехосвіти. Була проведена тотальна комп'ютеризація закладів системи, що дозволило значно підняти рівень підготовки кадрів. Під керівництвом Тимофії Михайловича спільно з працевдавцями та профільними міністерствами було осучаснено стандарти профтехосвіти з метою її максимального наближення до потреб виробництва. В Україні було створено сучасну мережу установ для перепідготовки індустріально-педагогічних працівників та майстрів виробничого навчання.

Не полишав Тимофій Михайлович і наукової роботи: побачили світ близько сотні його статей та кілька окремих наукових і методичних видань. Поряд з дослідженням проблем розвитку профтехосвіти України та зарубіжжя Т. Десятов приступив до розробки надзвичайно актуальної теми неперервної освіти. Зокрема, вперше в Україні вченим на основі застосування компаративістських підходів було глибоко досліджено основні тенденції та специфіку розвитку неперервної освіти в зарубіжних країнах. Логічним підсумком багаторічних пошуків у цій царині став успішний захист ним докторської дисертації на тему: «Тенденції розвитку неперервної освіти в зарубіжних країнах Східної Європи (друга половина XX століття)» (січень 2006 р.). Його науковим консультантом стала академік НАПН України Н. Г. Ничкало.

У 2010 р. Тимофій Михайлович залишив посаду директора департаменту професійно-технічної освіти МОН України і повернувся до Черкас. Відтоді він пов'язав свою долю зі своєю alma mater – Черкаським національним університетом ім. Б. Хмельницького, працюючи тут професором кафедри загальної педагогіки і психології. Він викладав майбутнім педагогам надзвичайно важливі для їхнього професійного становлення курси

загальної педагогіки, порівняльної педагогіки, культури педагогіки, андрагогіки тощо.

Враховуючи колосальний управлінський досвід Т. М. Десятова, ректор університету О. В. Черевко запросив його на посаду директора провідного підрозділу вишу – Навчально-наукового інституту педагогіки, соціальної роботи і мистецтва (до речі, це єдиний такий підрозділ у класичних університетах України). Перебуваючи на цій копіткій посаді, Т. Десятов забезпечив значне зміцнення навчально-матеріальної бази інституту. Зокрема, було обладнано практико-орієнтовані кабінет-лабораторію підготовки фахівців у галузі дошкільного виховання, науково-методичну майстерню сучасних освітніх технологій, кабінет нової української школи, методичний центр педагогічної майстерності, потужний комп'ютерний клас, обладнані старт-дошками аудиторії тощо.

Завдяки організаторському хисту та ініціативності директора ННІ педагогіки, соціальної роботи і мистецтва постійно знаходиться в числі університетських лідерів. Його студенти є неодноразовими переможцями всеукраїнських олімпіад та конкурсів. Предметом окремої гордості Т. М. Десятова є кафедра образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, на якій працює два народні художники та ще чотири заслужені.

У колі наукових зацікавлень професора – проблеми профтехосвіти, порівняльної педагогіки, неперервної освіти та андрагогіки. На загал побачило світ понад 200 наукових праць Т. Десятова, в їхньому числі 8 монографій, близько 20 навчально-методичних видань. Усі вони відзначаються високим рівнем наукової новизни й містять практичні рекомендації для їхнього застосування в педагогічній практиці сьогодення.

У низці наукових праць учений продовжив дослідження проблем неперервної освіти та освіти дорослих. Поряд з цим Т. Десятовим глибоко проаналізовано систему вищої педагогічної освіти України в контексті світових глобалізаційних процесів та усебічно схарактеризовано теорію й практику компетентнісного підходу до підготовки педагогів у зарубіжних країнах, розкрито психолого-педагогічні аспекти розвитку

сучасної національної освіти. Загальне схвалення в науково-педагогічних колах дістали й розроблені під керівництвом професора на основі аналізу європейського досвіду національні рамки кваліфікації, виявлено тенденції їхнього впливу на механізм забезпечення якості формування відповідних компетенцій, обґрунтовано інституційні зміни та фінансування.

Учений плідно працює і в царині видання навчально-методичної та науково-довідкової літератури. Зокрема, ним розроблений алгоритм виявлення, оцінки, вивчення й впровадження передового педагогічного досвіду, методики професійних стандартів, висвітлено особливості професійної освіти в країнах зарубіжжя. Значну практичну цінність має укладений Т. Десятовим глосарій основних термінів професійної освіти та навчання, який видано трьома мовами. Понад 580 словникових статей містить глосарій ключових понять сучасної освіти.

Професор Т. Десятов має вагомі результати і в царині наукового редагування. Він виступив редактором кількох наукових видань, а також очолював редколегію серії «Педагогічні науки» наукового часопису «Вісник Черкаського університету».

Тимофій Михайлович постійно ділиться результатами своїх досліджень на наукових форумах різних рівнів. Він став спів-організатором чи учасником понад 100 наукових конференцій і симпозіумів.

Успішно функціонує наукова школа професора Т. Десятова. Під його керівництвом захищено 5 кандидатських та одна докторська дисертація, а в понад 20 дисертантів він виступав як науковий опонент. У його активі й близько 50 відгуків на автореферати дисертацій. Професор очолює спеціалізовану вчену раду із захисту докторських і кандидатських дисертацій при Черкаському національному університеті ім. Б. Хмельницького Д 73.05.3.02.; за час його каденції як голови ради вищу кваліфікацію здобули 26 молодих науковців.

Звитяжна праця відомого освітянина знайшла гідне пошанування. Зокрема, йому присвоєно почесне звання заслуженого працівника освіти України, відзначено знаками «Відмінник професійно-технічної освіти України», «Ушинський К. Д.»,

«Відмінник столичної освіти», медаллю М. Драгоманова, почесними грамотами МОНУ.

Свій поважний ювілей професор Десятов зустрічає у колі своєї дружної родини. Його дружина Людмила Миколаївна працювала художницею Черкаського шовкового комбінату й нині перебуває на заслуженому відпочинку. Стопами свого іменитого батька пішла донька Ірина (Лещенко) – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології ЧНУ. Онучка Анжела опановує економічний менеджмент у Ахенському університеті (ФРН), а ще одна онучка Ангеліна навчається у 5 класі 1-ої міської гімназії.

Тимофій Десятов перебуває у розквіті своїх творчих сил і сповнений планами й новими проектами. Тож з роси і води Вам, дорогий ювіляре!



**В. Г. КРЕМЕНЬ,**  
*доктор філософських наук, професор, академік НАН України, Президент НАПН України, Президент товариства «Знання» України*

## ОСНОВНІ ВІХИ ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНОСТІ

- 7 листопада 1950 р.** народився в м. Карс, Туреччина в родині Михайла Андрійовича і Катерини Тимофіївни Десятових
- 1962 р.** переїхав з родиною у ст. Приозерну Левокумського району Ставропольського краю
- Вересень 1967 – липень 1969 р.** навчався в МПТУ №10 м. Грозного
- Липень 1969 – листопад 1970 р.** слюсар 4-го розряду «Кавсантехмонтаж» (м. Грозний)
- Листопад 1970 – листопад 1972 р.** служба в лавах Збройних Сил СРСР (Київський військовий округ)
- Січень 1973 – квітень 1979 р.** слюсар 5-го розряду Черкаського хімкомбінату (з квітня 1975 – виробниче об'єднання «Азот»)
- 1977–1982 р.** навчався на заочному відділенні факультету російської філології Черкаського державного педагогічного інституту
- Квітень 1979 – березень 1980 р.** обіймав посаду звільненого голови профкому Черкаського СМПТУ №15
- Березень 1980 – жовтень 1982 р.** заступник директора з навчально-виховної роботи Черкаського СМПТУ №15
- Жовтень 1982 – грудень 1983 р.** директор Черкаського СМПТУ № 21
- Грудень 1983 – жовтень 1988 р.** заступник начальника з навчально-виховної роботи Черкаського обласного управління профтехосвіти
- Жовтень 1988 – січень 1997 р.** заступник начальника Черкаського обласного управління освіти
- Червень 1991 р.** нагороджений значком «Відмінник народної освіти УРСР»
- Січень 1997 – серпень 1998 р.** перший заступник начальника Черкаського обласного управління освіти
- Жовтень 1997 р.** нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти України
- Серпень 1998 – вересень 2003 р.** начальник управління освіти Черкаської облдержадміністрації (з 2003 – Головне управління освіти і науки)

- Листопад 1998 р.** присуджено науковий ступінь кандидата педагогічних наук
- Вересень 1999 р.** нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти України
- Грудень 1999 р.** присвоєно вчене звання доцента
- Жовтень 2002 р.** присвоєно почесне звання «Заслужений працівник освіти України»
- Вересень 2003 – січень 2004 р.** заступник голови Черкаської облдержадміністрації
- Січень 2004 – березень 2005 р.** заступник Міністра освіти і науки України
- Березень 2005 – листопад 2010 р.** директор департаменту професійно-технічної освіти МОН України
- Листопад 2005 р.** нагороджений Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України
- Січень 2006 р.** присуджено науковий ступінь доктора педагогічних наук
- 2007 р.** присвоєно вчене звання професора
- Листопад 2010 р.** нагороджений знаками «Відмінник професійно-технічної освіти України», «Ушинський К. Д.», «Відмінник столичної освіти», медаллю М. Драгоманова
- Листопад 2010 – вересень 2011 р.** професор кафедри загальної педагогіки і психології Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького
- Вересень 2011 – грудень 2015 р.** завідувач кафедри загальної педагогіки і психології Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького
- Жовтень 2015 р.** нагороджений медаллю «За сумлінну працю» (Черкаська міська рада)
- Листопад 2015 р.** нагороджений Почесною грамотою Черкаської обласної ради
- Від грудня 2015 р.** директор Навчально-наукового інституту педагогіки, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету ім. Б. Хмельницького
- Лютий 2016 р.** відзначений обласною премією ім. О. А. Захаренка
- Січень 2017 р.** нагороджений нагрудним знаком «Почесна відзнака ректора»



## СЛОВО КОЛЕГ ПРО ЮВІЛЯРА

**С. С. Данилюк,**

*доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогічних наук, освітнього і соціокультурного менеджменту*

Є люди, зустрічі з якими приносять радість, душевне задоволення і спокій. Саме таким є Тимофій Михайлович Десятов – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, директор Навчально-наукового інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва нашого університету. З цією людиною приємно розмовляти завжди, позаяк Тимофій Михайлович ніколи не буває непривітним, а його невидима аура випромінює суцільний позитив,

Головним своїм завданням він вбачає донесення до колег нової інформації, кращого практичного досвіду, новітніх форм роботи зі студентами. Поради Тимофія Михайловича завжди слухні; студенти та колеги отримують від нього не лише фахову консультацію, а ще й душевну підтримку та дружню раду. Тимофій Михайлович по-справжньому відданий професійній викладацькій справі і є знавцем, досвідченим фахівцем у питаннях методичної роботи. Тож він щиро ділиться своїми професійними секретами зі своїми колегами та однодумцями, коли часом випадає нагода зустрітись разом за «круглим столом» і відверто поспілкуватись, обговорити проблемні питання, робочі моменти. Урівноважений, витриманий, привітний, працьовитий, відповідальний і авторитетний – таку характеристику можна почути від більшості колег і студентів.

Хоча й кажуть, що незамінних людей не буває, але є неповторні, особливі, індивідуальні. Та все ж головна істина життя Тимофія Михайловича – це доброзичливо, з повагою ставитися до людей. Ніби й не складна це наука, але це дозволяє завжди бути на висоті, мати повагу в колективі і, як результат, – успішно виконувати нелегкі завдання. І це йому чудово вдається. Тимофій Михайлович – привітна, мудра, доброзичлива, чуйна людина, завжди здатна допомогти і підтримати.

**О. Г. Коломієць,**

*докторка філософських наук, доцентка, завідувачка кафедри соціальної роботи та соціальної педагогіки*

Мета кожної людини:

- Знайти себе;
- Знайти свій шлях;
- Знайти своїх.

А мета кожного колективу, незважаючи на обставини і час, – віднайти СВОГО лідера, який втримає його ефективний стан функціонування.

Колективу Навчально-наукового інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва пощастило мати СВОГО лідера – Тимофія Михайловича Десятова.

Його порив до змін породжений душею,  
рішучість – спалахом бажання;  
відвага – внутрішньою силою;  
стійкість – потужністю духу;  
великодушність – благородством;  
одухотвореність – надією.

У вирішенні питань Тимофій Михайлович вмів поєднувати гостроту думки, терплячість та впевненість. Втілюючи власні ідеї, він робить із струмка потужну річку, яка несе на своїх хвилях весь колектив інституту до спільної мети.

**В. І. Мовчан,**

*кандидатка педагогічних наук, доцентка кафедри початкової освіти*

Маю за високу честь працювати під керівництвом Тимофія Михайловича Десятова. Наш директор – це енергетичний і інтелектуальний центр Навчально-наукового інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва. Він заряджає весь колектив інституту енергією, позитивом, новаціями. Тимофій Михайлович вмів щиро радіти успіхам кожного члена колекти-

ву, інтуїтивно відчуває можливі проблеми, конфліктні ситуації і робить все, щоб уникнути їх. Вражає його професіоналізм, мудрість і далекоглядність.

Професор Т. М. Десятов – виважений і толерантний, але водночас вимогливий і справедливий керівник, який власним прикладом спонукає до постійного саморозвитку. Впевнена, що під його орудою наш інститут здолає ще не одну творчу вершину й завжди перебуватиме в поважному ранзі університетських лідерів.

**Ю. В. Тимошенко,**

*кандидат філологічних наук, доцент кафедри педагогічних наук,  
освітнього і соціокультурного менеджменту*

На моєму професійному шляху доля зводила мене із великою кількістю управлінців різного рівня й різних сфер діяльності. Частина з них, особливо в період мого становлення як менеджера, мала помітний вплив на формування образу управління, стилю керівництва. І вже тоді, коли цей узагальнений образ менеджменту був власне сформований, доля дарувала знакову для мене зустріч із Тимофієм Михайловичем, моїм нинішнім керівником, під патронажем якого я маю сьогодні честь працювати. І справа не лише в симпатії до самої постаті Тимофія Михайловича, не лише у впливовості його харизматичної особистості, а в тих гранях його неперевершеного управлінського таланту, які роблять цю особистість непересічною.

Однією з найважливіших системотвірних складових таланту професора Т. М. Десятова, виділимо, насамперед, глибоке сприйняття й розуміння ним людей, постійну підтримку їх, уболівання за їхній професійний розвиток. Звідси – його відкритість як керівника для науково-педагогічних працівників, допоміжного персоналу, студентів.

Друга складова, якої можна і треба вчитися у Тимофія Михайловича, – уміння розв'язувати проблеми швидко й оперативно, а головне конструктивно. Це ж саме Тимофій Михай-

лович вимагає і від своїх співробітників, домагаючись безумовного виконання прийнятих рішень.

Але, якщо необхідно розв'язати складну стратегічну проблему, то Тимофій Михайлович спочатку ретельно вибудовує її, невтомно консультується з експертами, організовує колективне обговорення й ухвалення рішення. І як результат – стратегічні рішення, ухвалені в інституті, є далекоглядними, своєчасними й продуктивними.

Володіючи високою управлінською культурою, унікальним досвідом керівництва й адміністрування, Тимофій Михайлович генерує системні зміни, енергійно реалізує їх. Так було, скажімо, зі зміною освітніх програм і навчальних планів у Навчально-науковому інституті педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва у 2018–2020 роках, спрямованою на підвищення якості освіти за спеціальностями інституту.

Як вимогливий і відповідальний керівник, Тимофій Михайлович постійно тримає в полі зору проблеми студентського життя, зокрема опікується побутом мешканців гуртожитків, організовує змістовне дозвілля та відпочинок студентів. У процесі управління інститутом він повсякчас залучає студентське самоврядування, підтримує його ініціативи.

Безперечний організаторсько-управлінський талант Тимофія Михайловича у поєднанні з працьовитістю, витривалістю, мудрістю, професіоналізмом, відданістю справі слугує джерелом удосконалення й осучаснення технологій навчання, забезпечення якості викладання, уможлиблює позитивну динаміку розвитку інституту.

**В. П. Шпак,**

*докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри  
початкової освіти ЧНУ ім. Б. Хмельницького*

Говорячи про Тимофія Михайловича Десятова, завжди бачимо перед собою вченого, який із гідністю та честю несе свої роки, що прикрашають і звеличують ювіляра, надають його постаті рис довершеності й витонченості.

Закономірним можна вважати те, що співробітники Тимофія Михайловича завжди характеризують його як щирого, відкритого, людяного, толерантного й водночас інтелігентного особистість. Варто лише згадати, що ознаками інтелігентної людини вважається освіченість, громадянськість і порядність. І це повною мірою довершує характеристику Тимофія Михайловича як цілісної особистості й мудрого керівника, який усе своє життя присвятив модернізації вітчизняної освіти на всіх її щаблях – від її дошкільної до вищої ланки. Безперечно, цим не вичерпується перелік рис, що притаманні цьому вченому новій генерації. Адже Тимофій Михайлович упевнено торує свій професійний шлях від директора Черкаського професійно-технічного училища № 21 до заступника Міністра освіти і науки України.

Працюючи на різних керівних посадах, зокрема, у Черкаській облдержадміністрації, департаменті профтехосвіти Міністерства освіти і науки України, Тимофій Михайлович досліджує проблеми компаративної педагогіки, неперервної професійної освіти, що визначають його наукові вподобання як ученого-дослідника на всі подальші роки. На всіх цих щаблях наукового зростання його вирізняють послідовність і системність у поглядах, критичне мислення й професійна зрілість, життєвий оптимізм і витонченість манер. Така життєва спрямованість Тимофія Михайловича збагачує його духовно, зміцнює інтелектуальні сили, породжує нові мрії й пробуджує енергетичні процеси на різних життєвих етапах. Він не лише натхненно працює сам, але й надихає та запалює творчістю своїх студентів, співробітників, колег. Вимогливість і доброзичливість гармоніюють із толерантністю та людяністю, визначають стиль його спілкування як мудрого, виваженого керівника, чуйного наставника.

Тимофій Михайлович – це лідер із принциповою позицією, до ідей якого дослуховуються співробітники, це справжній учений, на працях якого вчиться вже не одне покоління аспірантів і студентів. Його й нині вирізняє дослідницька завзятість, новаційний погляд на актуальні педагогічні проблеми сьогодення, прагматичність у підготовці майбутніх педагогів.

Тимофій Михайлович відомий як активний учасник науково-дослідницького руху в педагогічній науці, розробник дидактичної й виховної складових сучасної освіти дорослих. Його лекційно-практичні заняття відрізняються високим науково-методичним рівнем, самостійністю думок, доступністю викладу програмового матеріалу, логічністю, застосуванням різних способів активізації мисленнєвої діяльності студентів, опорою на передовий педагогічний досвід.

Накопичений роками досвід керівної й педагогічної діяльності Тимофія Михайлович творчо використовує на посаді директора Навчально-наукового інституту педагогічної освіти, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Він належить до плеяди тих керівників, які застосовують у роботі з підлеглими не авторитет сили, а силу авторитету. Тому співробітники інституту його не просто поважають, а цінують можливість працювати пліч о пліч із ним. Його лідерство ґрунтується на відданості справі, високій професійній кваліфікації, беззавітному служінні справі виховання студентської молоді.

Якщо порівнювати життя з книгою, то можна назвати людей, які її пишуть самостійно, а також тих, які читають і живуть за написаним кимось. Ви належите до перших... Тож бажаю Вам дописати свою книгу життя яскравими сторінками, сповненими як і досі вагомими справами та незабутніми враженнями. Таку, щоб із захопленням хотілося перечитувати знову і знову!

## РУКОПИСИ Й АВТОРЕФЕРАТИ ЗАХИЩЕНИХ ДИСЕРТАЦІЙ

1. Система професійно-технічної освіти в Туреччині : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – Київ, 1998. – 18 с.  
*Досліджено систему професійно-технічної освіти Туреччини. Викладено результати аналізу концептуальних підходів України та Туреччини до організації нижчої професійної освіти. Проаналізовано мету, завдання і структуру професійно-технічної освіти, викладено результати вивчення змісту та форм організації чоловічої та жіночої професійно-технічної освіти, комерційно-туристичного навчання і підготовки підмайстрів на виробництві. З'ясовано особливості навчальних закладів професійно-технічної освіти різного типу.*
2. Система професійно-технічної освіти в Туреччині [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Київ, 1998. – 239 с.
3. Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи (друга половина ХХ століття) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 ; Ін-т педагогіки АПН України. – Київ, 2006. – 35 с.  
*Досліджено методологічні засади розвитку систем неперервної освіти в країнах Східної Європи, проаналізовано їхнє становлення і розвиток у другій половині ХХ ст. Проаналізовано специфічні внутрішні національні, зовнішні загальноєвропейські та світові чинники, що зумовили формування концепції неперервної освіти в цих країнах. Виявлено тенденції розвитку неперервної освіти і на цій основі обґрунтовано можливі шляхи творчого використання прогресивних ідей в Україні. Теоретично обґрунтовано основні напрями розвитку неперервної освіти в нашій державі.*
4. Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи (друга половина ХХ століття) [Рукопис] : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Київ, 2006. – 505 арк.: рис., табл. – арк. 432–470.

## ХРОНОЛОГІЧНИЙ ПОКАЖЧИК ПРАЦЬ

1990

1. Прописка ВПУ – Канів // Черкас. правда. – 1990. – 1 серпня.

1995

2. Програма реалізації державної національної програми «Освіта» : метод посіб. / П. Л. Батрак, Г. І. Богославець, Т. М. Десятов [та ін.]. – Черкаси : Стяг, 1995. – 64 с.  
*У методичному посібнику викладається програма реалізації державної національної програми «Освіта». Адресовано педагогічним працівникам та організаторам освіти в Україні.*
3. Чорна хмара над блакиттю надій : [Стан профтехосвіти Черкаської обл.] // Черкас. край. – 1995. – 27 липня.

1996

4. Гуманізація. Це мета чи засіб? // Гуманізація та гуманітаризація професійної освіти : матеріали наук.-практ. конф. – Київ, 1996<sup>1</sup>.
5. Збережемо професійно-технічну освіту // Трибуна. – 1996. – № 11/12.
6. Регіональні особливості організації різнорівневої професійної освіти // Система неперервної освіти: здобутки, пошуки, проблеми : матеріали міжнар. наук. конф. – Чернівці, 1996.

1997

7. Впевнений погляд у завтра : [Профтехосвіта Черкаської обл.] // Спільна справа. – 1997. – № 1. – С. 48–49.

1998

8. Сучасна система професійно-технічної освіти в Туреччині : наук. вид. / за ред. Н. Г. Ничкало. – Черкаси : Сіач, 1998. – 98 с.

<sup>1</sup> У зв'язку з неможливістю опрацювання деяких документів de visu по таких подана неповна бібліографічна інформація.

- У методичному посібнику з порівняльної педагогіки висвітлюється сучасна система професійно-технічної освіти Туреччини. Викладено результати аналізу концептуальних підходів України та Туреччини до організації нижчої професійної освіти. Проаналізовано мету, завдання і структуру професійно-технічної освіти, викладено результати вивчення змісту та форм організації чоловічої, жіночої професійно-технічної освіти, комерційно-туристичного навчання і підготовки підмайстрів на виробництві. З'ясовано особливості навчальних закладів професійно-технічної освіти різного типу. Для працівників професійно-технічних закладів освіти, студентів індустріально-педагогічних коледжів, педагогічних інститутів та університетів, слухачів закладів післядипломної освіти.*
9. Державні та регіональні рівні управління системою підготовки кадрів у Туреччині // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 1998. – № 1. – С. 86–94.
  10. Жіноча професійно-технічна освіта Туреччини // Професійна освіта: теорія і практика : наук.-метод. бюлетень. – Харків, 1998. – № 1/2. – С. 196–202.
  11. Зарубіжний досвід підготовки робітничих кадрів // Науково-теоретичні і методичні засади конструювання змісту професійної освіти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. Ч. 1. – Вінниця, 1998.
  12. Організація управління системою підготовки кваліфікованих робітничих кадрів в Туреччині // Соціологічні системи, професійна педагогіка та економіка : зб. наук. пр. – Київ, 1998.
  13. Професійно-технічна освіта в перехідний період // Професійно-технічна освіта. – 1998. – № 1. – С. 18–19.
  14. Світові й вітчизняні тенденції розвитку системи підготовки кваліфікованих робітничих кадрів: порівняльно-педагогічний аналіз // Професійна освіта : інформ.-метод. вісник. – 1998. – № 13/1.

## 1999

15. Оновлювати зміст професійно-технічного навчання // Професійно-технічна освіта. – 1999. – № 3. – С. 14–15.
16. Педагогічні та психологічні аспекти професійно-художньої освіти // Педагогічні та психологічні аспекти професійно-художньої освіти на межі ХХ століття : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. – Черкаси, 1999.
17. Поліпшувати роботу навчальних закладів // Педагогічний вісник. – 1999. – № 1. – С. 2–5.
18. Психолого-педагогічний словник. – Черкаси : ЧДУ ім. Б. Хмельницького, 1999. – 80 с.  
*У словнику подано тлумачення найважливіших дефініцій із педагогічної та психологічної наук. Адресовано найширшому колу користувачів, а надто педагогам та їхнім учням.*
19. Розвиток професійно-технічної освіти в Україні // Вісник Черкаського університету. Серія Психолого-педагогічні науки. – Черкаси, 1999. – Вип. 9.
20. Сучасні педагогічні технології навчання : метод. посібник. – Черкаси : Сіяч, 1999. – 92 с.  
*У методичному посібнику проаналізовано сучасні технології навчання учнів загальноосвітніх шкіл, подано рекомендації щодо їхнього впровадження в практику навчально-виховного процесу. Адресовано педагогам, та організаторам освіти.*
21. У школи і батьків спільні завдання // Педагогічний вісник. – 1999. – № 3. – С. 2–4.

## 2000

22. Дошкільний заклад і початкова школа: наступність у навчанні і вихованні // Педагогічний вісник. – 2000. – № 4. – С. 2–3.
23. Професійна освіта в зарубіжних країнах (порівняльний аналіз) : монографія / Н. В. Абашкіна, О. І. Авксентьева, Р. І. Антонюк, Т. М. Десятов [та ін.]. ; за ред. Н. Г. Ничкало, В. О. Кудіна. – Черкаси, 2000. – 250 с.  
*У колективній монографії глибоко й усебічно на основі застосування компаративістських підходів*

- проаналізовано зарубіжний досвід організації професійної освіти. Розкрито особливості її розвитку в європейських країнах та з'ясовано напрями використання напрацьованого там досвіду в професійних закладах України.*
24. Система позашкільної виховної роботи в педагогічній спадщині В. Сухомлинського : навч.-метод посібник для закладів освіти всіх рівнів акредитації / Т. М. Десятов, Н. В. Касярум. – Черкаси : Сіяч, 2000. – 84 с.  
*На основі глибокого аналізу педагогічної спадщини В. Сухомлинського подано методичні рекомендації щодо її використання в системі позашкільної роботи закладів освіти всіх рівнів акредитації. Посібник адресовано вчителям, викладачам, класним керівникам, методистам.*
25. Структура системи професійно-технічної освіти Туреччини // Професійна освіта в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз. – Черкаси, 2000.
26. Тенденції розвитку сільської школи в аспекті вимог закону України «Про загальну середню освіту» // Початкова школа. – 2000. – № 10. – С. 5–6.
27. Тенденції розвитку сільської школи в аспекті вимог закону України «Про загальну середню освіту» // Сільська школа: проблеми, пошуки, перспективи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Черкаси, 10–13 травня 2000 р. – Черкаси, 2000. – Ч. 1. – С. 15–21.
28. Урок як основна форма навчального процесу : посіб. для студ. ВНЗ та вчителів-практиків / Т. М. Десятов, Н. В. Касярум, Л. І. Прокопенко. – Черкаси : ЧОПОПП, 2000. – 84 с.: табл., схеми.  
*У посібнику розкривається роль уроку як основної форми організації навчально-виховного процесу в загальноосвітній школі. Проаналізовано основні типи сучасного уроку, подано рекомендації щодо використання сучасних методів навчання задля підвищення якості шкільної освіти. Запропонований посібник адресовано як учителям-практикам, так і суб'єктам освітнього процесу педагогічних вишів.*

29. Школа напередодні навчального року : [Черкаська обл.] // Пед. вісник. – 2000. – № 2/3. – С. 2–6.

### 2001

30. Безперервна економічна освіта: її можливості та завдання // Педагогічний вісник. – 2001. – № 1/2. – С. 2–5.
31. З урахуванням вимог часу // Педагогічний вісник. – 2001. – № 3. – С. 10–11.
32. *Неперервна освіта як проблема порівняльної педагогіки // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2001. – Вип. 3 (2). – С. 96–105.*
33. *Перспективи розвитку професійно-технічної освіти в Україні // Вісник Черкаського університету : [зб. наук. ст.]. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2001. – Вип. 23. – С. 45–49.*
34. Стан економічної освіти в Черкаській області // Економічна освіта: проблеми і перспектива : матеріали II Міжнар. практ. конф. (Черкаси, 16–17 травня 2001 р.). – Черкаси, 2001. – С. 26–30.
35. Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Центральної Європи у другій половині ХХ століття // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2001. – № 4. – С. 196–203.

### 2002

36. *Деякі аспекти розробки державного стандарту професійно-технічної освіти // Професійно-технічна освіта. – 2002. – № 3. – С. 14–17.*
37. Модульна технологія навчання у контексті формування професійної освіти // Педагог професійної школи : зб. наук. праць. – Київ, 2002. – Вип. 3. – С. 81–87.
38. Неперервна освіта: концептуальні погляди і шляхи розвитку // Післядипломна освіта в Україні. – 2002. – № 2. – С. 11–13.  
Модульна технологія навчання у контексті формування професійної освіти // Педагог професійної школи : зб. наук. праць. – Київ, 2002. – Вип. 3. – С. 81–87.
39. Проблеми підготовки педагога сучасної професійної школи до впровадження модульної системи професійного

навчання // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. : у 2-х ч. – Київ ; Вінниця, 2002. – Вип. 2, ч. 1. – С. 396–399.

40. **Професійна освіта в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз / Н. В. Абашкіна, О. І. Авксентьева, Р. І. Антонюк, Т. М. Десятов [та ін.] ; АПН України, Ін-т педагогіки і психології проф. освіти. – 2-е вид. – Київ : Вибір, 2002. – 322 с. – Бібліогр.: с. 389–390.**

*У колективній монографії вперше в українській педагогічній літературі всебічно висвітлено досвід організації професійної освіти в зарубіжних країнах (США, Японія, ФРН, Іспанія, Туреччина, Румунія та ін.) Розкрито провідні тенденції реформування системи освіти, спричинені інформаційно-технологічною добою. Висвітлено новітні технології у професійному навчанні зарубіжних країн. Здійснено порівняльний аналіз процесів, які відбуваються у професійній освіті зарубіжних країн, запропоновано шляхи використання зарубіжного досвіду в Україні.*

41. Професійно-художня освіта в контексті неперервності // Неперервна професійно-художня освіта: теорія і практика : матеріали другої міжнар. наук.-практ. конф. – Київ ; Черкаси, 2002.
42. Система професійно-технічної освіти Туреччини // Професійна освіта в зарубіжних країнах: порівняльний аналіз : монографія / за ред. Н. Г. Ничкало, В. О. Кудіна. – 2-е вид. – Черкаси, 2002. – С. 167–195.
43. **Словник-довідник педагогічних і психологічних термінів / В. М. Глазиріна, Т. М. Десятов, А. І. Кузьмінський, Л. І. Прокopenко. – Черкаси : Вид-во ЧДУ, 2002. – 112 с.**

*Словник-довідник педагогічних і психологічних термінів містить тлумачення найбільш уживаних відповідних термінів і понять. Подана інформація носить стислий й водночас вичерпний характер. Видання стане в пригоді викладачам, вчителям, студентам, працівникам психолого-соціальної сфери.*

44. *Сучасне наукове бачення неперервної професійної освіти: стратегія розвитку у масштабах геополітичних регіонів // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2002. – № 2. – С. 9–23.*
45. Хід реформи і проблеми освіти області // Пед. вісник. – 2002. – № 1/2. – С. 2–9.
46. Тенденції розвитку неперервної професійної освіти у Центрально-європейських країнах // Професійна педагогіка і психологія: результати досягнень, проблеми, перспективи : матеріали звітної наук. конф. Ін-ту педагогіки і психології професійної освіти. – Київ ; Львів, 2002.
47. Тенденции развития непрерывного профессионального образования в странах Центральной Европы во второй половине XX столетия // Проблемы непрерывного образования в начале XXI века : материалы междунар. конф. – М., 2002.

## 2003

48. Аналіз сучасного стану і перспективи розвитку професійної освіти України // Професійно-технічна освіта. – 2004. – № 2.
49. Взаємовплив національного і міжнародного досвіду в професійній освіті // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюна. – Київ ; Вінниця, 2004.
50. Від забезпечення енергоносіями, теплом і водою залежить життєдіяльність ПТУ : [Виступ начальника Управління освіти і науки Черкаської облдержадміністрації на Дні Уряду про проблеми профтехосвіти] // Освіта України. – 2003. – 7 березня. – С. 5–6.
51. Дистанційне навчання в системі неперервної професійної освіти // Педагогіка і психологія. – 2003. – № 1. – С. 75–79.
52. Идеи С. Я. Батышева и реформирование профессиональной школы // Первые международные научные чтения, посвященные памяти академика Сергея Яковлевича Батышева : сб. науч. тр. – Николаев, 2003. – С. 133–138.
53. **Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом / Т. М. Десятов, О. М. Коберник, Б. Л. Тевлін, Н. М. Чепурна. – Харків : Основа, 2003. – 286 с.**

- У виданні на основі вивчення досвіду освітнього менеджменту та звернення до класичної педагогіки проаналізовано основні принципи та алгоритм управління сучасним загальноосвітнім навчальним закладом. Книгу адресовано директорам загальноосвітніх шкіл, керівникам освіти районного та обласного рівнів.*
54. Неперервна освіта: концепція, сутність та стратегія розвитку // Педагогіка і психологія професійної освіти: результати досліджень і перспективи : зб. наук. пр. / за ред. І. А. Зязюна та Н. Г. Ничкало. – Київ, 2003. – С. 124 – 132.
  55. Непрерывное профессиональное образование в переходный период развития в странах Центральной Европы // «Проблемы непрерывного технического и профессионального образования в начале XXI века» : Междунар. конф., 21–25 октября 2002 г. : сб. науч. докл. и тезисов. – Москва, 2003. – Ч. 2. – С. 49–54.
  56. Освітня діяльність на Черкащині : [Тимофій Десятов, начальник Управління освіти і науки Черкаської облдержадміністрації про реформування освітньої галузі] // Освіта України. – 2003. – 14 березня. – С. 3.
  57. Особливості регіональної політики розвитку професійної освіти // Професійно-технічна освіта. – 2004. – № 2.
  58. Проблема престижності і компетентності вчителя // Пед. вісник. – 2003. – № 3. – С. 8–11.
  59. Професійно-художня освіта в контексті її неперервності // Професійно-художня освіта України : зб. наук. пр. – Київ ; Черкаси, 2003. – Вип. 2. – С. 142–145.
  60. Сучасні вимоги зумовлюють нові напрямки діяльності // Педагогічний вісник. – 2003. – № 1/2. – С. 3–10.
  61. Таїнство пізнання й навчання твориться у співпраці вчителя і учня // Освіта. – 2003. – № 26. – С. 3.
  62. Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Центральної Європи у другій половині XX століття // Педагог професійної школи : зб. наук. пр. – Київ, 2003. – Вип. 5. – С. 228–234.
  63. Формування історичної свідомості громадян – важливий напрям роботи органів державної влади // Актуальні проблеми внутрішньої політики. – 2004. – Вип. 1.

## 2004

64. Аналіз сучасного стану і перспективи розвитку професійної освіти України // Професійно-технічна освіта. – 2004. – № 2. – С. 5–7.
65. Взаємовплив національного і міжнародного досвіду в професійній освіті // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. – Київ ; Вінниця, 2004. – Вип. 4. – С. 26–33.
66. Головний критерій профтехосвіти – максимальне наближення до потреб виробництва: [матеріали круглого столу] / Т. Десятов, Н. Ничкало, В. Радкевич [та ін.] // Освіта України. – 2004. – 18 травня. – С. 4–5.
67. Особливості регіональної політики розвитку професійної освіти // Професійно-технічна освіта. – 2004. – № 1. – С. 18–19.
68. Підвищення кваліфікації вчителів – важлива умова модернізації освіти. Черкаському обласному інституту післядипломної освіти педагогічних працівників – 50 // Освіта України. – 2004. – 19 жовтня. – С. 9.
69. Проблеми кадрового забезпечення системи професійно-технічної освіти // Проблеми інженерно-педагогічної освіти : зб. наук. пр. – Харків, 2004. – Вип. 8. – С. 7–11.
70. Формування історичної свідомості громадян – важливий напрям роботи органів державної влади // Актуальні проблеми внутрішньої політики. – Київ, 2004. – Вип. 1. – С. 157–160.
71. Шляхи модернізації професійно-технічної освіти України та пошуки альтернативних підходів підготовки робітничих кадрів у сучасних економічних умовах : доповідь заступника міністра освіти і науки України на нараді в Донецьку // Освіта України. – 2004. – 3 лютого. – С. 5.

## 2005

72. Відмінності у розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи та України // Професійно-художня освіта України : зб. наук. пр. – Київ ; Черкаси, 2005. – Вип. 3. – С. 144–151.



73. Вплив глобалізації та інтернаціоналізації світового господарства на розвиток неперервної освіти // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2005. – № 3. – С. 9–17.
74. Децентралізація управління у забезпеченні національної економіки кваліфікованими робітничими кадрами // Професійна освіта: ціннісні орієнтири сучасності : зб. наук. пр. – Київ ; Харків, 2009. – С. 300–308.
75. *Неперервна освіта як проблема порівняльної педагогіки // Професійно-технічна освіта. – 2005. – № 5. – С. 37–41.*
76. *Неперервна освіта як проблема порівняльної педагогіки // Професійно-технічна освіта: інноваційний досвід, перспективи : наук.-метод. зб. – Київ, 2005. – Вип. 1. – С. 149–155.*
77. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти : зб. наук. пр. – Харків, 2005. – Вип. 10. – С. 91–96.*
78. *Проблеми кадрового забезпечення системи професійно-технічної освіти // Проблеми інженерно-педагогічної освіти : зб. наук. пр. – Харків, 2004. – Вип. 8.*
79. *Сучасний зміст освіти – головна мета професійно-технічної освіти // Педагогічний вісник. – 2003. – № 1/2. – С. 3–10.*
80. *Сучасне наукове бачення неперервної професійної освіти: стратегія розвитку у масштабах геополітичних регіонів // Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2005. – Вип. 74.*
81. *Тенденції розвитку неперервної професійної освіти в країнах Центральної Європи у другій половині ХХ століття // Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2005. – Вип. 73. – С. 3–7.*
82. ***Тенденції розвитку неперервної освіти в країнах Східної Європи (друга половина ХХ століття) : монографія. – Київ : АртЕк, 2005. – 335 с. : іл., табл. – Бібліогр.: с. 293–320.***  
*У монографії розглядаються методологічні засади розвитку систем неперервної освіти в країнах Східної Європи, проаналізовано їхнє становлення і розвиток у другій половині ХХ ст. Проаналізовано специфічні внутрішні національні, зовнішні загальноєвропейські та світові чинники, що зумовили формування концепції*

- неперервної освіти в цих країнах. Виявлено тенденції розвитку неперервної освіти і на цій основі обґрунтовано можливі шляхи творчого використання прогресивних ідей в Україні. Теоретично обґрунтовано основні напрями розвитку неперервної освіти в нашій державі.*
83. *Удосконалення кадрового забезпечення профтехосвіти // Професійно-технічна освіта. – 2005. – № 3. – С. 5–6.*
84. *Удосконалення кадрового забезпечення профтехосвіти // Професійно-технічна освіта. – 2005. – № 4. – С. 37–40.*
85. *Якісні зміни у профтехосвіті в умовах ринкової економіки // Професійна освіта: педагогіка і психологія : польсько-український, українсько-польський журнал. – Честонхова ; Київ, 2005. – Вип. 7. – С. 217–224.*

## 2006

86. ***Взаємодія ринку праці та професійно-технічної освіти. Механізми створення Державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних професій : зб. матеріалів, підготов. у рамках реалізації укр.-нім. проекту «Підтримка реформи професійно-технічної освіти в Україні» / В. Блой, М. М. Берізко, Т. М. Десятов [та ін.]. – Київ, 2006. – 276 с. : портр. – Бібліогр.: с. 267–268.***  
*У збірнику матеріалів проаналізовано взаємодію ринку праці та професійно-технічної освіти. Охарактеризовано механізми створення Державних стандартів професійно-технічної освіти з конкретних професій.*
87. *Європейський освітній простір без інформаційних технологій неможливий // Освіта. – 2006. – 13–20 грудня. – С. 2.*
88. *Неперервна професійна освіта – виклик ХХІ століття // Матеріали міжнародної наукової конференції. – Донецьк, 2006. – С. 20–24.*
89. *Неперервна професійна освіта – виклик ХХІ століття // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. – Київ ; Вінниця, 2006. – Вип. 9. – С. 27–30.*
90. *Образование для жизни и карьеры // Новое поколение : сб.*

- науч. тр. / под ред Б. Ф. Кваши. – СПб. 2006. – № 5/6. – С. 321–327.
91. Пріоритетні тенденції формування європейського освітнього простору // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи : зб. наук. пр. – Львів, 2006. – С. 30–34.
92. Рамкова система кваліфікацій європейських країн // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2006. – № 3/4. – С. 159–165.
93. Уміло знаходити резерви // Матеріали і документи Всеукраїнської наради з питань підготовки кваліфікованих робітничих кадрів, 3 березня 2006 р. – Київ, 2006. – С. 66–72.
94. *Шляхи вирішення кадрових проблем // Професійно-технічна освіта. – 2006. – № 1. – С. 5–7.*

## 2007

95. Актуальні проблеми підготовки кваліфікованих робітничих кадрів для будівельної галузі за сучасними технологіями // Виробництво та застосування композиційних матеріалів будівельної хімії, технологія, маркетинг, бізнес : матеріали IV техн. конф. – Київ, 2007. – С. 26–30.
96. Актуальні проблеми підготовки кваліфікованих робітничих кадрів для промисловості // Актуальні проблеми підготовки кваліфікованих робітничих кадрів для промисловості : матеріали і док. Всеукр. семінару-наради (м. Донецьк, 22–23 листопада 2006 р.). – Київ, 2007. – С. 6–20.
97. Досвід розробки і впровадження стандартів в країнах Євросоюзу // Збірник наукових праць / за заг. ред. Н. Г. Ничкало. – Харків, 2007. – С. 552–557.
98. *Європейська восьмирівнева кваліфікаційна рамка освіти // Післядипломна освіта в Україні. Спецвипуск. – Київ, 2007. – С. 13–16.*
99. Європейська кваліфікаційна рамка – як інструмент процесу реформування // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – 2007. – № 1/2. – С. 149–156.
100. *Європейська система кваліфікацій як інструмент класифікації кваліфікацій // Професійне становлення особис-*

- тості: проблеми і перспективи: матеріали IV міжнар. наук.-практ. конф. – Хмельницький, 2007. – С. 23–27.*
101. *Європейська структура кваліфікацій як механізм реформування освіти // Педагогічна і психологічна наука в Україні : зб. наук. пр. : до 15-річчя АПН України. – Київ, 2007. – Т. 5 : Неперервна професійна освіта: теорія і практика. – С. 68–76.*
102. *Міжнародний досвід розробки національних кваліфікацій // Професійно-технічна освіта. – 2007. – Спецвипуск. – С. 6–8.*
103. *Наука і практика: постійна взаємодія // Професійно-технічна освіта. – 2007. – № 1. – С. 15–17.*
104. **Національні рамки кваліфікацій в країнах ЄС (на матеріалах країн ЄС) : наук.-метод. посіб. – Київ : Альфа-Пік, 2007. – 190 с.**

**Використовуючи компаративістські підходи, автор глибоко проаналізував національні рамки кваліфікацій в країнах ЄС. Подано рекомендації щодо використання європейського досвіду в практиці професійно-технічної освіти України.**

105. *Професійно-технічна освіта: завдання та пріоритети // Професійно-технічна освіта. – 2007. – № 4. – С. 36–37.*
106. Тільки інтелектуал може виховувати нові покоління // Освіта України. – 2007. – 11 травня. – С. 12.

## 2008

107. Дистанційна освіта – сучасна інформаційно-технологічна форма організації неперервної освіти // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр. / [редкол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – Київ ; Вінниця, 2008. – Вип. 16. – С. 24–28.
108. *Європейська восьмирівнева класифікаційна рамка освіти // Післядипломна освіта в Україні. Спецвипуск. – Київ, 2008. – С. 3–6.*
109. Іван Зязюн – вчитель, педагог, вчений, організатор освіти, громадянин // На крилах педагогіки Добра : зб. ст., присвячений 70-річчю від дня народж. акад. Івана Зязюна. – Київ, 2008. – С. 14–15.

110. *Індикатори контрольних рівнів – основа європейської структури кваліфікацій* / Т. М. Десятов // *Вісник Черкаського університету* : [зб. наук. ст.]. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2008. – Вип. 126. – С. 2–60.
111. *Індикатори контрольних рівнів – основа європейської структури кваліфікацій* // *Філософія педагогічної майстерності* : зб. наук. пр. / за ред. Н. Ничкало. – Вінниця, 2008.
112. **Національні рамки кваліфікацій у країнах ЄС: порівняльний аналіз** : наук.-метод. посібник. – Київ : АртЕк, 2008. – 263 с.  
*У посібнику на компаративістських засадах розглядається міжнародний досвід розробки та структури національних рамок кваліфікацій у країнах ЄС. Проаналізовано специфічні внутрішні національні, зовнішні загальноєвропейські та світові чинники, що зумовили формування концепції національних кваліфікацій у цих країнах. Виявлено тенденції впливу національних рамок кваліфікацій на механізм забезпечення якості формування відповідних компетенцій, інституціональні зміни та фінансування. Обґрунтовано можливі шляхи творчого використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду в Україні.*
113. *Національна рамка кваліфікацій як засіб здійснення змін в організації освіти і навчання* // *Професійна освіта: педагогіка і психологія*. – 2008. – № 1 (10). – С. 377–383.
114. *Неперервна професійна освіта* // *Енциклопедія освіти* / голов. ред. В. Г. Кремень. – Київ, 2008. – С. 582–583.
115. *Особливості навчання за модульними програмами, що базуються на компетенціях* // *Педагогічна освіта і освіта дорослих: європейський вимір* : зб. наук. пр. – Київ ; Хмельницький, 2008. – С. 280–293.
116. *Позитивна динаміка в якісній підготовці кваліфікованих робітників* // *Професійно-технічна освіта*. – 2008. – № 1. – С. 4–7.
117. *Створення підручників нового покоління для професійної освіти – невідкладне завдання сьогодення* // *Професійно-технічна освіта*. – 2008. – № 2. – С. 9–10.

118. *Технічні аспекти процесу розробки моделі національної рамки кваліфікацій (НРК)* // *Професійна освіта : наук.-метод. вісник*. – 2008. – № 1/2. – С. 14–19.
119. *Формування сучасного виробничого персоналу* // *Професійно-технічна освіта*. – 2008. – № 3. – С. 7–8.

## 2009

120. **Глосарій основних термінів професійної освіти і навчання** / уклад. Т. М. Десятов ; за заг. ред. Н. Г. Ничкало ; Акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих. – Київ : АртЕк, 2009. – 192 с. – Бібліогр.: с. 172.  
*Глосарій містить тлумачення основних термінів професійної освіти з галузі розвитку та підготовки людських ресурсів, що застосовується в європейському професійно-освітньому просторі. До видання увійшли окремі слова й словосполучення, що виникли останніми роками в результаті розвитку інформаційних технологій та знайшли своє застосування у навчанні й підготовці кадрів. Їхнє тлумачення подано українською, російською та англійською мовами. Подано й розлогий бібліографічний список використаної літератури.*
121. *Децентралізація управління у забезпеченні національної економіки кваліфікованими робітничими кадрами* // *Професійна освіта: ціннісні орієнтири сучасності* : зб. наук. пр. – Київ ; Харків, 2009. – С. 300–308.
122. *Професійні стандарти – основа формування галузевої рамки кваліфікації* // *Професійно-технічна освіта*. – 2009. – № 2. – С. 5–7.
123. *Інформаційно-телекомунікаційні технології у формуванні компетентності учнів професійно-навчальних закладів* // *Зб. наук. пр. / за ред. М. М. Козяра та Н. Г. Ничкало*. – Львів, 2009. – Ч. 2. – С. 8–11.
124. *Професіогенеза формування особистості педагога як «людини культури»* // *Збірник наукових праць V Міжнародної науково-практичної конференції* / за ред. Н. Г. Ничкало. – Хмельницький, 2009. – С. 15–19.
125. *Narodoweramykwalifikacji – pjdstawowysposobnozwiązaniaproblemu edukacji stawicznej* // *Kształcenie ustawiczne dowielo-*

*kulturowosci /podred. T. Lewowskiego i F. Szloska. – Warszawa ; Radom, 2009. – S. 82–87.*

## 2010

126. Атаманчук Ю. М. Особливості управління вищою освітою в контексті адаптації регіональних ВНЗ до Болонського процесу / Ю. М. Атаманчук, Т. М. Десятов, С. О. Семеріков // *Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки.* – Черкаси, 2010. – Вип. 183, ч. 4. – С. 20–26.
127. Національна кваліфікаційна рамка – інструмент модернізації освіти і навчання // *Професійно-технічна освіта.* – 2010. – № 1. – С. 10–13.
128. **Професійний стандарт – основа підготовки конкурентоспроможної робочої сили : метод. посіб. / Т. М. Десятов, М. І. Пальчук, Н. П. Паршина.** – Київ : АртЕкономі, 2010. – 266 с.  
*У методичному посібнику викладено професійні стандарти як основу підготовки конкурентоспроможних фахівців для народного господарства України. Подано рекомендації щодо їхнього практичного застосування в практиці професійно-технічної освіти України.*
129. Співробітництво в галузі професійної освіти і навчання у Європейському союзі // *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми : зб. наук. пр.* – Київ ; Вінниця, 2010. – Вип. 23. – С. 34–39.
130. *Стратегічні завдання розвитку професійної освіти і навчання у Європейському союзі // Професійна освіта.* – 2010. – № 2. – С. 9–15.

## 2011

131. Атаманчук Ю. М. Особливості та механізми управління освітою в умовах інформаційного суспільства / Ю. М. Атаманчук, Т. М. Десятов, М. П. Іщенко [та ін.] // *Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки.* – Черкаси, 2011. – Вип. 201, ч. 2. – С. 7–11.
132. **Досвідно-дослідні заклади освіти : навч.-метод. посіб. / [Л. І. Прокопенко, Т. М. Десятов та ін.] ; Черкас. нац.**

**ун-т ім. Б. Хмельницького, Навч.-наук. ін-т пед. освіти, соц. роботи і мистец.** – Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2011. – 88 с. : фото, табл. – *Бібліогр.*: с. 38.

*У навчально-методичному посібнику рекомендовано методики виявлення й оцінки педагогічного досвіду як передового, подано алгоритм його вивчення й узагальнення. Піддано аналізу систему використання і впровадження передового досвіду в шкільну практику, надано його адреси в Черкаській області.*

133. *Неперервна освіта як проблема порівняльної педагогіки // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи : зб. наук. пр.* – Київ, 2011. – Вип. 3, ч. 2. – С. 96–105.
134. **Професійні стандарти: теоретичні аспекти і методика : метод. посіб. / Т. М. Десятов, М. І. Пальчук, Н. П. Паршина ; [за ред. Н. Г. Ничкало].** – Київ : АртЕкономі, 2011. – 232 с.: табл.

*У методичному посібнику пропонується методика розробки професійних стандартів з урахуванням зарубіжного та вітчизняного досвіду. Обґрунтовано положення щодо формування модульних програм на основі компетентнісного підходу, викладено рекомендації щодо їхньої реалізації.*

135. Семеріков С. О. *Регіональний інноваційний університетський комплекс у системі управління неперервною фундаментальною освітою / С. О. Семеріков, Т. М. Десятов, М. П. Іщенко // Вісник Черкаського університету. Серія Педагогічні науки.* – Черкаси, 2011. – Вип. 199, ч. 1. – С. 3–7.
136. *Система кваліфікацій в країнах Європейського Союзу / Т. М. Десятов, Л. І. Прокопенко, О. А. Біда // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки.* – Черкаси, 2011. – Вип. 196, ч. 1. – С. 183–186.
137. *Тенденції розвитку освіти дорослих : європейський досвід // Розвиток педагогічних наук в Україні і Польщі на початку XXI століття : зб. наук. пр.* – Черкаси, 2011. – С. 184–188.
138. *Філософські засади неперервної освіти // Порівняльна професійна педагогіка.* – 2011. – № 2. – С. 6–17.
139. *Філософські засади парадигми неперервної освіти // Вісник*

Черкаського університету. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2011. – Вип. 206. – С. 40–46.

## 2012

140. Актуальні проблеми освіти дорослих у контексті глобалізації // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2012. – № 10 (223). – С. 40–45.
141. Актуальні проблеми освіти дорослих у контексті глобалізації // Порівняльна професійна педагогіка. – 2012. – № 1. – С. 6–13.
142. Організація та реалізація процесу навчання в рамках модульних програм, що базуються на компетентності: зарубіжний досвід // Порівняльна професійна педагогіка. – 2012. – № 2. – С. 6–13.
143. Організація та реалізація процесу навчання в рамках модульних програм, що базуються на компетентності: зарубіжний досвід [Електронний ресурс] // Порівняльна професійна педагогіка. – 2012. – № 2. – С. 6–13. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppp\\_2012\\_2\\_3](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppp_2012_2_3)
144. Проблеми в освіті дорослих та функції викладача-андрагога [Електронний ресурс] // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2012. – Вип. 5. – С. 152–159. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD\\_2012\\_5\\_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD_2012_5_24)
145. Сутність компетентнісного підходу у практиці зарубіжної і вітчизняної підготовки фахівців у вищій школі // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2012. – № 34 (247). – С. 34–38. – Бібліогр. наприкінці ст.
146. Учитель, педагог і новатор // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2012. – № 6 (219). – С. 34–37.

## 2013

147. Концепція впровадження сучасних стандартів професійної освіти у навчальний процес вищої школи на основі компетентнісного підходу: зарубіжний досвід // Порівняльна професійна педагогіка. – 2013. – № 1. – С. 145–153.

148. Модернізація вищої освіти з позицій компетентнісного підходу // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2013. – № 10 (263). – С. 40–46.
149. Модернізація вищої педагогічної освіти з позицій реалізації модульно-діяльнісних програм [Електронний ресурс] // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2013. – Вип. 6. – С. 45–53. – Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/UJRN/>
150. Модульне навчання, засноване на компетенціях // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2013. – № 23 (276). – С. 9–24.
151. Організація та реалізація процесу навчання в рамках модульних програм на основі компетентнісно-діяльнісного підходу // Сучасні тенденції розвитку професійної освіти в європейському просторі [Електронний ресурс] : зб. наук. пр. – Електрон. текст. дані. – Черкаси, 2013. – С. 46.
152. Педагогічна діяльність і науково-теоретична спадщина А. С. Макаренка [Електронний ресурс] // Витоки педагогічної майстерності. Серія : Педагогічні науки. – 2013. – Вип. 11. – С. 54–58. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/trp\\_2013\\_11\\_14](http://nbuv.gov.ua/UJRN/trp_2013_11_14)
153. Професіоналізація як сучасна глобальна тенденція розвитку педагогічної освіти в зарубіжних країнах та Україні // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2013. – № 36 (289). – С. 48–57.

## 2014

154. Вища педагогічна освіта України в контексті світових глобалізаційних процесів: порівняльний аналіз : монографія / Т. М. Десятов, І. Т. Лещенко ; за ред. А. І. Кузьмінського. – Київ : Арт Економі, 2014. – 152 с.

**У книзі висвітлюється міжнародний досвід підготовки майбутніх учителів. Проаналізовано специфічні внутрішні національні, зовнішні загальноєвропейські та світові напрями розвитку вищої педагогічної освіти. Проаналізовано концептуальні основи реалізації компетентнісного підходу в національній вищій освіті в умовах формування глобального інформаційного сус-**

- ність. Виявлено тенденції впливу інтернаціоналізації та транснаціоналізації на механізм забезпечення якості вищої освіти. Визначено особливості розроблення модульних програм, заснованих на діяльнісно-орієнтованих технологіях, методика оцінювання компетентності за модульним принципом. Обґрунтовано можливі шляхи творчого використання прогресивних ідей зарубіжного досвіду в Україні.
155. Інтернаціоналізація та транснаціоналізація – закономірні вияви глобалізаційних процесів у сфері вищої освіти // Вища освіта України. Тематичний випуск «Педагогіка вищої школи: методологія, теорія, технології». Присвячується світлій пам'яті академіка І. А. Зязюна. – Київ ; Кіровоград, 2014. – Т. 1. – С. 64–68.
156. Інтернаціоналізація та транснаціоналізація – закономірні вияви глобалізаційних процесів у сфері вищої освіти // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2014. – № 25 (318). – С. 40–46.
157. Компетентнісний підхід до підготовки педагогів у зарубіжних країнах: теорія та практика : монографія / Н. М. Авшенюк, Т. М. Десятов, Л. М. Дяченко [та ін.] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т пед. освіти та освіти дорослих. – Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2014. – 280 с.
- У монографії колективу відділу порівняльної професійної педагогіки Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України подано результати цілісного наукового аналізу теоретичних основ та особливостей практико-орієнтованих підходів до імплементації компетентнісного підходу у підготовці педагогів для навчальних закладів різних рівнів освіти зарубіжних країн. Виявлено й проаналізовано ключові тенденції запровадження компетентнісного підходу до педагогічної освіти зарубіжних країн, розроблено концепції щодо формування професійних стандартів пед-освіти на основі компетентностей, представлено методики формування професійних стандартів на базі модульних програм, заснованих на діяльнісно-орієнтованих технологіях. Обґрунтовано перспективні

напрями вдосконалення вітчизняної неперервної освіти у зв'язку із запровадженням компетентнісно-кваліфікаційних вимірів до побудови змісту освіти в умовах входження України до європейського освітнього й наукового простору.

158. Професійна підготовка майбутніх учителів з позицій реалізації модульно-діяльнісних програм: зарубіжний досвід // Порівняльна професійна педагогіка. – 2014. – Т. 4 (1). – С. 82–89.
159. Професіоналізація як сучасна глобальна тенденція розвитку вищої педагогічної освіти в зарубіжних країнах та Україні // Порівняльна професійна педагогіка. – 2014. – Т. 4 (2). – С. 131–136.
160. Роль освіти дорослих в освітній політиці Європейського Союзу // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2014. – № 30 (323). – С. 53–60. – Бібліогр. наприкінці ст.
161. Соціально-педагогічна діяльність в умовах трансформації суспільства: теоретичні та прикладні проблеми [Електронний ресурс] : монографія / С. П. Архипова, Т. М. Десятов [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2014. – 235 с. : чб.
- У монографії досліджено надзвичайно актуальну проблему соціально-педагогічної діяльності в умовах трансформації суспільства. Розглядаються не лише теоретичні, а й прикладні аспекти вказаної проблеми.
162. Тенденції розвитку освіти дорослих: європейський досвід [Електронний ресурс] // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2014. – Вип. 1. – С. 182–190. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD\\_2014\\_1\\_26](http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD_2014_1_26).

## 2015

163. Адаптивні системи освіти дорослих [Електронний ресурс] // Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи. – 2015. – Вип. 1. – С. 88–95. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD\\_2015\\_1\\_12](http://nbuv.gov.ua/UJRN/OD_2015_1_12)
164. Актуальні питання розвитку освіти: психолого-педагогічні аспекти : монографія / Т. М. Десятов, С. О. Захаренко, Н. Є. Герасімова [та ін.] ; М-во освіти і науки

України, ЧНУ ім. Б. Хмельницького. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2015. – 192 с.

**У колективній монографії вміщені наукові статті фахівців з питань теорії і технологій педагогіки та психології вищої школи. Співвідношення психології та педагогіки вищої школи, обґрунтування змісту, умов здійснення компетентнісного підходу, виокремлення інноваційних чинників її розвитку; результати досліджень по реалізації технологічного підходу у педагогічній освіті та надання їй особистісної зорієнтованої спрямованості - ось далеко не повний спектр проблем та питань, до висвітлення та спроби розв'язання яких звертаються автори.**

165. *Європейська освітня політика в умовах міжкультурної взаємодії об'єктів освітнього простору [Електронний ресурс] // Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology – 2015. – III (37). – С. 45–49. – Режим доступу: [https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/desyatov\\_t.\\_m.\\_european\\_educational\\_politics\\_is\\_in\\_the\\_conditions\\_of\\_cross-cultural\\_co-operation\\_objects\\_of\\_educational\\_space.pdf](https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/desyatov_t._m._european_educational_politics_is_in_the_conditions_of_cross-cultural_co-operation_objects_of_educational_space.pdf)*
166. *Інтелектуальні адаптивні навчальні системи дорослих // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2015. – № 34 (367). – С. 34–40.*
167. *Особливості розробки та реалізації стандартів професійної підготовки на основі компетентнісного підходу: зарубіжний досвід [Електронний ресурс] // Порівняльна професійна педагогіка. – 2015. – № 5 (4). – С. 138–143. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppp\\_2015\\_5\(4\)\\_24](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ppp_2015_5(4)_24)*

## 2016

168. *Концепції впровадження сучасних стандартів професійної освіти у навчальний процес вищої школи: зарубіжний досвід // Вища школа. – 2016. – № 4. – С. 107–114. – Бібліогр. наприкінці ст.*
169. *Стратегічні напрями реформування педагогічної освіти і моделей модернізації управління освітою в зарубіжних країнах [Електронний ресурс] // Вісник Черкаського університету.*

*Серія Педагогічні науки. – 2016. – № 12. – С. 48–56. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuP\\_2016\\_12\\_9](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuP_2016_12_9)*

## 2017

170. *Компаративно-педагогічне дослідження підготовки вчителів у Великій Британії: результатотоцентризований підхід [Електронний ресурс] // Bulletin of the Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University. Series «Pedagogical Sciences». – 2018. – № 3. – С. 43–51. – Режим доступу: <http://pedejournal.cdu.edu.ua/index>*
171. *Методологія проектування педагогічної освіти, орієнтованої на якість та тенденції її розвитку в країнах ЄС // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2017. – № 7. – С. 30–36. – Бібліогр. наприкінці ст.*
172. *Феномен Олександра Захарченка: сучасний контекст / Т. М. Десятов, О. О. Ляховець, А. В. Коваленко // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2017. – № 1. – С. 10–17.*

## 2018

173. *Адаптація механізмів управління якістю педагогічної освіти України до міжнародних стандартів // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2018. – № 17. – С. 26–32.*
174. *Шляхи й механізми модернізації освітнього менеджменту в зарубіжних країнах та Україні // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – Черкаси, 2018. – № 6. – С. 7–13. – Бібліогр. наприкінці ст.*

## 2019

175. *Педагогічна освіта Японії: сучасна освітня політика, практика і процес цілеформування // Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. – 2019. – № 1. – С. 3–15.*
176. *Сучасна освіта: глосарій ключових понять / уклад.: Т. Десятов, Ю. Тимошенко ; за заг. ред. Т. Десятова. – Київ : Арт Економі, 2019. – 308 с.*

*Глосарій охоплює ключові поняття й терміни сучасної освіти, зміст яких розкрито в понад 580 словникових статтях. Видання надає термінологічну допомогу широкому колу користувачів, зокрема, педагогічним працівникам, освітнім менеджерам і здобувачам вищої освіти зі спеціальностей галузі знань «Освіта / Педагогіка».*

177. Стейкхолдер-менеджмент як основа управління якістю університетських освітніх програм [Електронний ресурс] / Т. М. Десятов, Ю. В. Тимошенко // Педагогічний альманах. – 2019. – Вип. 43. – С. 200–205. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm\\_2019\\_43\\_33](http://nbuv.gov.ua/UJRN/pedalm_2019_43_33)
178. Треба самому шукати істину, щоб доводити її студентам / інтерв'ю вела А. Тиха // Наш національний. – 2019. – № 42. – С. 10.

## 2020

179. *Стратегії та інноваційні технології організації освітнього процесу в закладах вищої освіти в умовах непередбачених викликів [Електронний ресурс] // Bulletin of the Cherkasy Bohdan Khmelnytsky National University. Series «Pedagogical Sciences». – 2020. – № 2. – Режим доступу: <http://ped-ejournal.cdu.edu.ua/index>*

## КЕРІВНИЦТВО МІЖНАРОДНИМИ ПРОЕКТАМИ

1. Реформування професійно-технічної освіти в Україні (українсько-німецький проект).
2. Підвищення ефективності управління професійно-технічної освіти на регіональному рівні в Україні (проект Євросоюзу).
3. Децентралізація управління професійним навчанням в Україні (українсько-канадський проект).

## НАУКОВЕ РЕДАГУВАННЯ

1. Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2018» [Електронний ресурс] : зб. матеріалів XX Всеукр. наук. конф. молодих учених, м. Черкаси, 19–20 квітня 2018 р. / редкол.: О. В. Черевко (голова), С. В. Корновенко, Т. М. Десятов [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. – 564 с. : чб. – (Філологічні науки. Соціальні комунікації). – (Психолого-педагогічні науки).
2. Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2018» [Електронний ресурс] : зб. матеріалів XX Всеукр. наук. конф. молодих учених, м. Черкаси, 19–20 квітня 2018 р. / редкол.: О. В. Черевко (голова), С. В. Корновенко, Т. М. Десятов [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2018. – 580 с. : чб. – (Юридичні науки. Інтелектуальна власність. Державне управління і соціально-політичні науки. Економіка, підприємництво, туризм, менеджмент). – (Історія. Філософія). – (Природничо-математичні та комп'ютерні науки).
3. Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2019» [Електронний ресурс] : зб. матеріалів XXI Всеукр. наук. конф. молодих учених, м. Черкаси, 18–19 квітня 2019 р. / редкол.: О. В. Черевко (голова), С. В. Корновенко, Т. М. Десятов [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2019. – 456 с. : чб. – (Історія. Філософія). – (Природничо-математичні та комп'ютерні науки). – (Психолого-педагогічні науки).
4. Актуальні проблеми природничих та гуманітарних наук у дослідженнях молодих учених «Родзинка – 2019» [Електронний ресурс] : зб. матеріалів XXI Всеукр. наук. конф. молодих учених, м. Черкаси, 18–19 квітня 2019 р. / редкол.: О. В. Черевко (голова), С. В. Корновенко, Т. М. Десятов [та ін.]. – Електрон. текст. дані. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2019. – 556 с. : чб. – (Юридичні науки. Інтелек-



- туальна власність. Державне управління і соціально-політичні науки. Економіка, підприємництво, туризм, менеджмент). – (Філологічні науки. Соціальні комунікації).
5. *Роль бібліотеки професійно-технічного навчального закладу в житті учня: досвід роботи бібліотекарів-переможців Всеукраїнського конкурсу «Бібліотекар професійно-технічного закладу 2008р.» / уряд. Л. М. Павлова ; заг. ред. Т. М. Десятов. – Київ, 2008. – 139 с.*
  6. *Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. № 1 / М-во освіти і науки України, Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; редкол. серії: Т. М. Десятов (голова) [та ін.]. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2019. – 297 с.*
  7. *Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. № 2 / М-во освіти і науки України, Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; редкол. серії: Т. М. Десятов (голова) [та ін.]. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2019. – 223 с.*
  8. *Вісник Черкаського університету : наук. журн. Серія Педагогічні науки. № 16 / М-во освіти і науки України, Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького ; редкол.: О. В. Черевко (голов. ред.) [та ін.] ; редкол. сер.: К. М. Гнезділова (відп. ред.), Т. М. Десятов [та ін.]. – Черкаси : ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2017. – 117 с.*
  9. *Десяті Міжнародні ювілейні Захаренківські педагогічні читання "Науково-педагогічна спадщина О. А. Захаренка як джерело виховання молодого покоління", 2 лютого 2012 року : зб. матеріалів / Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького [та ін.] ; [редкол.: Т. М. Десятов та ін.]. – Черкаси : Вид. від. ЧНУ ім. Богдана Хмельницького, 2012. – 104 с. : табл.*
  10. *Інновації у системі професійно-технічної освіти України / [уклад.: Щербак О. І. ; за ред. Десятова Т. М.]. – Київ : Просвіта, 2008. – 39 с.*

## РЕЦЕНЗУВАННЯ

1. Бондар Л. С. Виховання моральних цінностей у школярів у педагогічній спадщині В. О. Сухомлинського : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л. С. Бондар, А. І. Кузьмінський, Л. І. Прокопенко ; рец.: О. А. Біда, Т. М. Десятов. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 160 с.
2. Академік із Сахнівки / І. А. Зязюн [та ін.] ; під ред. проф. А. І. Кузьмінського ; авт. передм.: М. В. Томенко, В. А. Гресь, В. Г. Кремень ; рец. : Т. М. Десятов [та ін.]. – Черкаси : Вид-во ЧНУ ім. Б. Хмельницького, 2008. – 448 с.
3. Потенціал сучасної соціальної роботи : матеріали Всеукр. студ. наук.-практ. конф., м. Черкаси, 19 жовтня 2017 р./ М-во освіти і науки України, Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, ННІ пед. освіти, соц. роботи і мистецтва ; редкол.: С. П. Архипова [та ін.] ; рец.: Т. М. Десятов, В. П. Шпак. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2017. – 114 с.
4. Подолання домашнього насильства – сила у взаємодії: матеріали наук.-практ. круглого столу, Черкаси, 20 листопада 2018 р./ М-во освіти і науки України, Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького, ННІ пед. освіти, соц. роботи і мистецтва ; редкол.: О. Г. Коломієць, О. П. Лещинський, О. Д. Ярмоленко [та ін.] ; рец.: Т. М. Десятов, В. П. Шпак. – Черкаси : Гордієнко Є. І., 2018. – 148 с.

**НАУКОВА ШКОЛА  
ПРОФЕСОРА Т. М. ДЕСЯТОВА**

**Наукове керівництво**

1. Зіноватна О. М. Професійна підготовка філологів магістерського рівня в університетах США : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / О. М. Зіноватна ; Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2011. – 20 с.
2. Кир'ян Т. І. Теорія і практика розвитку вищої медичної освіти в Україні (XX – початку XXI) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Т. І. Кир'ян ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 40 с.
3. Некоз І. В. Формування пізнавальних інтересів студентів немовних спеціальностей вищих навчальних закладів (на матеріалі вивчення іноземних мов) : автореф. дис. канд. пед. наук : 13.00.04 / І. В. Некоз ; Луган. нац. пед. ун-т ім. Т. Шевченка. – Луганськ, 2004. – 20 с.
4. Нінова Т. С. Підготовка майбутніх учителів хімії до екологічної освіти і виховання учнів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Т. С. Нінова ; Ін-т педагогіки і психології проф. освіти АПН України. – Київ, 2002. – 20 с.
5. Полудень Л. І. Формування професійної майстерності дизайнера інтер'єру в умовах університетської освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. І. Полудень ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2013. – 20 с.
6. Титаренко Л. М. Формування екологічної компетентності студентів біологічних спеціальностей університету : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.07 / Л. М. Титаренко ; Ін-т пробл. виховання АПН України. – Київ, 2007. – 20 с.

**Керівництво спеціалізованою вченою радою Д 73.05.3.02.**

1. Архипова С. П. Теоретико-методичні основи освіти соціально незахищених категорій дорослих : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04, 13.00.05 / С. П. Архипова ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 40 с.
2. Афанасьєва О. С. Формування літературознавчої компетентності майбутніх учителів зарубіжної літератури у процесі професійної підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / О. С. Афанасьєва ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 21 с.
3. Ачкан В. В. Формування готовності майбутнього вчителя математики до інноваційної педагогічної діяльності у процесі вивчення дисциплін методичної : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / В. В. Ачкан ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2019. – 40 с.
4. Бабенко М. О. Розбудова системи середньої технічної освіти Катеринославщини в кінці XIX – на початку XX ст. : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / М. О. Бабенко ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 20 с.
5. Береза Л. О. Формування лінгвокраїнознавчої компетентності іноземних студентів технічних спеціальностей у процесі навчання української мови : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Л. О. Береза ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 22 с.
6. Бобилев Д. Є. Методика навчання функціонального аналізу майбутніх учителів математики : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Д. Є. Бобилев ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 20 с.
7. Галета Я. В. Розвиток соціальної зрілості майбутнього вчителя в умовах оновлення інформаційної культури суспільства : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Я. В. Галета ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 39 с.
8. Годованюк Т. Л. Система методичної підготовки майбутніх учителів математики : автореф. дис. ... д-ра пед. наук :

- 13.00.02 / Т. Л. Годованюк ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2020. – 39 с.
9. Голодюк Л. С. Теоретико-методичні основи комплексної організації навчально-пізнавальної діяльності учнів основної школи в навчанні математики : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Л. С. Голодюк ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 40 с.
10. Єфімов Д. В. Розбудова системи початкової професійної освіти Донбасу в другій половині XIX – на початку XX ст. : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Д. В. Єфімов ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 20 с.
11. Іванова К. Ю. Підготовка майбутніх учителів початкових класів до вивчення просторових відношень і геометричних фігур : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / К. Ю. Іванова ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 20 с.
12. Іщенко Л. В. Теоретичні і методичні засади підготовки майбутнього вихователя до формування творчої індивідуальності старших дошкільників : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Л. В. Іщенко ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Умань, 2016. – 42 с.
13. Касьян Т. К. Організація навчання декоративно-прикладного мистецтва на Катеринославщині у другій половині XIX – початок XX століття : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Т. К. Касьян ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2016. – 20 с.
14. Кашуб'як І. О. Розвиток критичного мислення учнів початкової школи у процесі навчання математики : канд. пед. наук : 13.00.02 / І. О. Кашуб'як ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2019. – 20 с.
15. Кир'ян Т. І. Реалізація педагогічних ідей видатних вітчизняних медиків у навчальному процесі вищої школи (друга половина XX століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Т. І. Кир'ян ; Кіровоградський держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – Кіровоград, 2013. – 20 с.

16. Кугай Н. В. Формування методологічних знань і вмінь майбутніх учителів математики у процесі навчання дисциплін математичного циклу : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Н. В. Кугай ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2019. – 40 с.
17. Куценко Т. В. Педагогічні умови професійної самореалізації вчителів у системі методичної роботи загальноосвітніх навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Куценко Тетяна Володимирівна ; Черкас. нац. ун-т ім. Богдана Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 20 с. : рис., табл.
18. Махиня Н. В. Тенденції розвитку освіти дорослих у країнах Європейського Союзу : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Н. В. Махиня ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2019. – 40 с.
19. Ніколаеску І. О. Теоретичні і методичні засади професійно-педагогічної самореалізації викладача системи післядипломної освіти засобами інформаційно-комунікаційних технологій : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / І. О. Ніколаеску ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 40 с.
20. Павленко О. О. Теоретико-методологічні засади формування методичної культури викладача економіки в системі університетської освіти : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / О. О. Павленко ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 48 с.
21. Потапова О. М. Комп'ютерно орієнтована методична система навчання математичного аналізу студентів технічних спеціальностей вищих навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / О. М. Потапова ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2016. – 20 с.
22. Федосєєв С. Е. Методика інтерактивного навчання старшокласників початків математичного аналізу : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / С. Е. Федосєєв ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2020. – 20 с.
23. Черненко Я. І. Формування геометричних умінь учнів професійно-технічних навчальних закладів : автореф. дис. ...

- канд. пед. наук : 13.00.02 / Я. І. Черненко ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2018. – 20 с.
24. Чувасова Н. О. Теоретичні і методичні засади розвитку творчого потенціалу майбутніх учителів хімії та біології у вищих навчальних закладах : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.04 / Н. О. Чувасова ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 40 с.
25. Шульга Н. В. Теоретико-методичні засади реалізації синергетичного підходу в навчанні стохастики студентів економічних спеціальностей : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.02 / Н. В. Шульга ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 39 с.
26. Щербина І. Ю. Педагогічні умови підготовки майбутніх учителів до здоров'язберігаючого навчання учнів у загальноосвітній школі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / І. Ю. Щербина ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2017. – 20 с.
27. Яцина С. М. Формування професійних умінь у майбутніх учителів української мови і літератури в процесі вивчення літературознавчих дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / С. М. Яцина ; Черкаський нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. – Черкаси, 2016. – 20 с.

## МАТЕРІАЛИ ПРО Т. М. ДЕСЯТОВА

1. Болтівець С. І. Десятов Тимофій Михайлович / С. І. Болтівець // Енциклопедія Сучасної України. – Київ, 2007. – Т. 7 : Г – Ді. – С. 491–492.
2. Булавко В. Забезпечити роботою населення України. Готується Всеукраїнський форум : [в т. ч. про виступ заступника міністра освіти і науки України Т. Десятова] / В. Булавко // Освіта України. – 2005. – 8 квітня. – С. 2.
3. Булавко В. Інноваційні педагогічні технології в ПТО. Проблеми і перспективи : [в т. ч. про виступ директора департаменту професійно-технічної освіти МОН України Т. Десятова на засіданні круглого столу] / В. Булавко // Освіта України. – 2005. – 4 листопада. – С. 5.
4. Булавко В. Майбутнє професійної освіти неможливе без постійного врахування потреб ринку праці / В. Булавко : [в т. ч. про виступ заступника міністра освіти і науки України Т. Десятова на виїзній нараді МОН України у Рівненській області] // Освіта України. – 2004. – 15 червня. – С. 5.
5. Булавко В. Найголовніше – підготувати кадри : [в т. ч. про виступ начальника департаменту професійно-технічної освіти МОН України Т. Десятова] / В. Булавко // Освіта України. – 2005. – 2 серпня. – С. 4.
6. Булавко В. Регіональні програми розвитку ПТО – основа державної політики : [в т. ч. про доповідь Т. Десятова, заступника міністра освіти і науки України] / В. Булавко // Освіта України. – 2004. – 12 листопада. – С. 4.
7. Булавко В. Хороший спеціаліст повинен бути ще й активно діловим. Із Міжнародної науково-практичної конференції в Донецьку : [В т. ч. про виступ Т. Десятова, заступника міністра освіти і науки України] / В. Булавко // Освіта України. – 2004. – 10 грудня. – С. 2.
8. Булавко В. Якість професійної освіти – нові стандарти : [в т. ч. про виступ Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України на Всеукраїнській нараді з питань діяльності ПТНЗ] / В. Булавко // Освіта України. – 2010. – 12 березня. – С. 4.

9. Всеукраїнський конкурс фахової майстерності серед учнів ПТНЗ з різних професій : [в т. ч. про виступ директора Департаменту професійно-технічної освіти МОН України Т. Десятова] // Освіта України. – 2010. – 25 серпня. – С. 2.
10. Галушка Р. Інноваційні технології професійного навчання : [в т. ч. про виступ Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України на Міжнародному науково-практичному семінарі] / Р. Галушка // Освіта України. – 2009. – 24 липня. – С. 3.
11. Десятов Т. М. // Бібліографічний покажчик праць науковців Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України (1993–2008 рр.) : наук. вид / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало. – Миколаїв, 2008. – С. 8, 11, 18, 73–74, 138, 149, 333, 349.
12. Жовта І. Формуємо трудовий потенціал України. МОН і Федерація роботодавців України ініціюють проведення форуму з розвитку продуктивних сил України : [в т. ч. про виступ директора департаменту професійно-технічної освіти МОН України Т. Десятова] / І. Жовта // Освіта України. – 2005. – 26 квітня. – С. 2.
13. Золотарьова Е. Професійне становлення людини. V міжнародна науково-практична конференція : [в т. ч. про виступ Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України] // Освіта України. – 2009. – 24 листопада. – С. 1, 4.
14. Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті : [в т. ч. про виступ на Міжнародній конференції начальника департаменту МОН України Т. Десятова] // Освіта України. – 2006. – 3 листопада. – С. 5.
15. Короденко М. Відбулося засідання оновленої колегії МОН : [в т. ч. представлено директора Департаменту ПТО МОН України Тимофія Десятова] / М. Короденко // Освіта України. – 2010. – 20 квітня. – С. 2.
16. Короденко М. Інноваційні форми управління профтехосвітою : [в т. ч. про виступ Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України на Всеукраїнській нараді-семінарі] / М. Короденко // Освіта України. – 2010. – 19 січня. – С. 2.
17. Корюненко М. Підприємству робітник потрібен уже сьогодні. І ПТО мусить його підготувати : [інтерв'ю із заступником міністра освіти і науки України Т. Десятовим] / М. Корюненко // Освіта України. – 2004. – 20 квітня. – С. 4–5.
18. Корюненко М. Тимофій Десятов: Сьогодні треба приймати національну програму розвитку трудового потенціалу України : [в т. ч. про виступ директора департаменту професійно-технічної освіти МОН України Т. Десятова на відкритті Центру профтехосвіти з інноваційних технологій у Дніпродзержинську] / М. Корюненко // Освіта України. – 2005. – 17 червня. – С. 4.
19. Марченко Л. Розвиток профтехосвіти потребує прогностичного підходу : [в т. ч. про виступ Т. Десятова, заступника міністра освіти і науки України] / Л. Марченко // Освіта України. – 2004. – 10 грудня. – С. 2.
20. Нехай вічно палає вогонь Вашої душі та не вщухає міць Вашого духу! У Тимофія Десятова – ювілей! // Освіта України. – 2010. – 5 листопада. – С. 5.
21. Ничкало Н. Г. Десятов Тимофій Михайлович / Н. Г. Ничкало // Профтехосвіта України: ХХ століття : енцикл. вид. – Київ, 2004. – С. 592.
22. Оптиміст Тимофій Десятов вірить в успіх профтехосвіти // Коментар до Інформаційного збірника Міністерства освіти і науки України. – 2006. – № 1. – С. 40–44.
23. Освітня діяльність на Черкащині : [Тимофій Десятов, начальник Управління освіти і науки Черкаської облдержадміністрації про реформування освітньої галузі] // Освіта України. – 2003. – 14 березня. – С. 3.
24. Освітнянський семінар в Умані : [в т. ч. про виступ начальника Управління освіти і науки Черкаської облдержадміністрації Тимофія Десятова] // Освіта України. – 2003. 10 червня. – С. 4–5.
25. Підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання ПТНЗ будівельної галузі : [в т. ч. про виступ Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України] // Освіта України. – 2009. – 21 серпня. – С. 3.

26. Підготовка професійних кадрів для виробництва – основа економічного зростання України : [про виступ заступника міністра освіти і науки України Т. Десятова на Всеукраїнській нараді з питань кадрового забезпечення професійно-педагогічних кадрів] // Освіта України. – 29 червня. – С. 2.
27. Шевнін О. Столичні світочі профтехосвіти зібралися на свято : [в т. ч. про виступ Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України] / О. Шевнін // Освіта України. – 2010. – 19 лютого. – С. 1, 2.
28. Шулікін Д. Про завершення навчального року : [в т. ч. про виступ Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України] / Д. Шулікін // Освіта України. – 2010. – 2 квітня. – С. 2.
29. Шулікін Д. Тут готують професіоналіфв європейського рівня : [в т. ч. про доповідь Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України на Всеукраїнській нараді в Івано-Франківську] / Д. Шулікін // Освіта України. – 2007. – 12 січня. – С. 12.
30. Шулікін Д. Якісна професійна підготовка – забезпечення соціальної мобільності робітника : [в т. ч. про виступ начальника департаменту професійно-технічної освіти МОН України Т. Десятова] / Д. Шулікін, Е. Золотарьова // Освіта України. – 2005. – 9 вересня. – С. 4.
31. У 2015 році кваліфікованих робітників буде 30–37 відсотків від життєвих потреб. Такими є прогнози науковців : [в т. ч. про доповідь Т. Десятова, директора Департаменту ПТО МОН України на Всеукраїнській нараді-семінарі в Донецьку] / Д. Шулікін // Освіта України. – 2007. – 12 січня. – С. 13.

## ПРОФІЛЬ У НАУКОВО-МЕТРИЧНІЙ БАЗІ GOOGLE SCHOLAR



## ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Абашкіна Н. 25, 28  
Авашенюк Л. 42  
Авксентьева О. 25, 28  
Антонюк Р. 25, 28  
Архипова С. 43, 49, 51  
Атаманчук Ю. 38  
Афанасьєва О. 51  
Ачкан В. 51

Бабенко М. 51  
Батрак П. 23  
Береза Л. 51  
Біда О. 39, 49  
Бобилев Д. 51  
Богословець Г. 23  
Болтівець С. 55  
Бондар Л. 49  
Бондаренко І. 7  
Булавко В. 55

Галета Я. 51  
Галушка Р. 56  
Герасімова Н. 43  
Гнезділова К. 48  
Говорун Д. 7  
Голованюк Т. 51, 52  
Голодюк Л. 52  
Гресь В. 49

Данилюк С. 16  
Десятов А. 6  
Десятов М. 6, 14  
Десятов Т. (ст.) 6  
Десятова К. 6, 14  
Десятова Л. 7, 13  
Дяченко Л. 42

Єфімов Д. 52

Жовта Г. 56

Захаренко С. 43  
Зіноватна О. 50  
Золотарьова Е. 56  
Зязюн І. 29, 30, 35, 56

Іванова К. 52  
Іщенко Л. 52  
Іщенко М. 39

Касьян Т. 52  
Касярум Н. 26  
Кашуб'як І. 52  
Кир'ян Т. 50  
Кир'ян Т. 52  
Кобернік О. 29  
Коваленко А. 45  
Коломієць О. 17, 49  
Корновенко С. 47  
Короденко М. 56  
Корюненко М. 57  
Кремень В. 13, 36, 49  
Кудін В. 25  
Кузьмінський А. 41, 49  
Куценко Т. 53  
Кучай Н. 53

Лещенко Анг. 13  
Лещенко Анж. 13  
Лещенко І. 13  
Лещинський О. 49  
Ляховець О. 45

Марченко Л. 57  
Махія Н. 53  
Мовчан В. 17, 18

Некоз І. 50  
Непийвода Ф.  
Ничкало Н. 10, 23, 25, 30, 31, 37,  
39, 56, 57  
Ніколаєску І. 53  
Нінова Т. 50

Павленко О. 53  
Павлова Л. 48  
Пальчук М. 38, 39  
Паршина Н. 38, 39  
Полудень Л. 50  
Потапова О. 53  
Пресняков О. 7  
Прокопенко Л. 26, 39, 49

Семеріков С. 38, 39

Тевлін Б. 29  
Тимошенко Ю. 18, 19, 45, 46  
Титаренко Л. 50  
Томенко М. 49

Федосєєв С. 53

Чепурна Н. 29  
Черевко О. 11, 47  
Черненко Я. 53, 54  
Чувасова Н. 54

Шевнін О. 58  
Шпак В. 19, 20, 21, 49  
Шулікін Д. 58  
Шульга Н. 54

Щербак І. 54  
Щербак О. 48

Ярмоленко О. 49  
Яцина С. 54

## УМОВНІ СКОРОЧЕННЯ

<i>автореф.</i>	автореферат	<i>пед.</i>	педагогічний
<i>арк.</i>	аркуш	<i>пр.</i>	праця
<i>бібліогр.</i>	бібліографічний	<i>практ.</i>	практичний
<i>вип.</i>	випуск	<i>р., рр.</i>	рік, роки
<i>дис.</i>	дисертація	<i>ред.</i>	редактор
<i>д-р</i>	доктор	<i>редкол.</i>	редакційна колегія
<i>електрон.</i>	електронний	<i>рец.</i>	рецензент
<i>жури.</i>	журнал	<i>рис.</i>	рисунок
<i>заг.</i>	загальний	<i>С., с.</i>	сторінка
<i>зб.</i>	збірник	<i>СМШТУ</i>	середнє міське професійно-технічне училище
<i>ім.</i>	імені	<i>СРСР</i>	Союз Радянських Соціалістичних Республік
<i>ін.</i>	інший	<i>ст.</i>	століття
<i>інформ.</i>	інформація	<i>табл.</i>	таблиця
<i>канд.</i>	кандидат	<i>техн.</i>	технічний
<i>конф.</i>	конференція	<i>Тт.</i>	том
<i>м.</i>	місто	<i>УДК</i>	універсальна десятикова класифікація
<i>М.</i>	Москва	<i>ун-т</i>	університет
<i>метод.</i>	методичний	<i>УРСР</i>	Українська Радянська Соціалістична Республіка
<i>міжнар.</i>	міжнародний	<i>ч.</i>	частина
<i>МОН</i>	Міністерство освіти і науки		
<i>наук.</i>	науковий		
<i>нац.</i>	національний		
<i>обл.</i>	область		

## АНОТАЦІЯ

**Десятів Тимофій Михайлович : біобібліогр. покажч. / уклад. Г. М. Голиш ; авт. вступ. сл. В. Г. Кремень. – Черкаси : Вертикаль, 2020. – 68 с. : фото.**

Біобібліографічний покажчик «Десятів Тимофій Михайлович» із серії «Бібліографія вчених України» підготовлено до друку з нагоди сімдесятирічного ювілею відомого українського вченого-педагога, доктора педагогічних наук, професора, директора навчально-наукового інституту педагогіки, соціальної роботи і мистецтва Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького, заслуженого працівника освіти України Тимофія Михайловича Десятова. Це науково-довідкове видання відображає життєвий шлях, творчий доробок професора Т. М. Десятова в галузі педагогічних наук, досягнення в науково-педагогічній та організаторській діяльності.

Професор Т. М. Десятів плідно працює над дослідженням науково значимих проблем профтехосвіти, порівняльної педагогіки, неперервної освіти та андрагогіки. На загал побачило світ понад 200 наукових праць Т. Десятова, серед них 8 монографій, близько 20 навчально-методичних видань. Усі вони відзначаються високим рівнем наукової новизни й містять практичні рекомендації для їхнього застосування в педагогічній практиці сьогодення.

Біобібліографічний покажчик укладено на основі об'єктивних бібліографічних свідчень, матеріалів періодики та особистого архіву ювіляра. Матеріали видання систематизовано в таких його структурних частинах:

- Життєвий і творчий шлях
- Основні віхи життя і діяльності
- Слово колег про ювіляра
- Рукописи й автореферати захищених дисертацій
- Хронологічний покажчик праць



- Керівництво міжнародними проєктами
- Наукове редагування
- Рецензування
- Наукова школа професора Т. М. Десятова
- Матеріали про Т. М. Десятова.
- Профілі в науково-метричних базах даних.

У межах окремого року бібліографічна інформація розміщена в алфавітному порядку. Бібліографічний опис та скорочення слів подано відповідно до Державних стандартів України: ДСТУ ГОСТ 7.1: 2006 «Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи», ДСТУ 3582:2013 «Інформація і документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою».

У списку друкованих праць найвагоміші з них (автореферати дисертацій, монографії, навчально-методичні посібники, книги, брошури) виділені жирним шрифтом, їх супроводжують стислі анотації. Курсивом виділено статті вченого, опубліковані у фахових виданнях, та розділи монографічних видань.

Уміщений у виданні іменний покажчик сприятиме кращому орієнтуванню читача в тексті. Інформацію про життя і діяльність вченого ілюструє добірка фотоматеріалів, яку представлено окремим блоком.

Видання буде корисним для організаторів вищої освіти, вчених, викладачів, студентів, фахівців у галузі педагогічних наук та всіх, кого цікавлять відомі персоналії системи вищої освіти України.

## ANNOTATION

**Desyatov Tymofiy Mykhaylovych: Bibliographic Index / compiled by G. M. Golysh ; author of introductory words V. G. Kremen. – Cherkasy : Vertical, 2020. – 68 p. : photo.**

Biobibliographic index “Desyatov Tymofiy Mykhaylovych” from the series “Bibliography of Scientists of Ukraine” was prepared for publication on the occasion of the seventieth anniversary from the birth of Tymofiy Mykhaylovych Desyatov, who is the famous Ukrainian scientist-pedagogue, doctor in Pedagogy, professor, director of the Educational-and-Scientific Institute of Pedagogy, Social Work and Arts of Bohdan Khmelnytsky National University at Cherkasy, Honored Worker of Education of Ukraine. This scientific reference book reflects professor T. M. Desyatov’s way of life, his creative work in the field of Pedagogy, his achievements in scientific-and-pedagogical and organizational activities.

Professor T. M. Desyatov has been fruitfully working on the study of scientifically significant problems of vocational education, comparative pedagogy, continuing education and andragogy. In total, more than 200 scientific works by T. M. Desyatov were published, including 8 monographs and about 20 educational-and-methodical publications. All of them are characterized by a high level of scientific novelty and contain practical recommendations for their application in today’s pedagogical practice.

The biobibliographic index is compiled on the basis of objective bibliographic evidence, materials of periodicals and the jubilee’s personal archive. The materials of the publication are systematized in the following structural parts:

- Life and creative path.
- The main milestones of life and activities.
- A word from colleagues about the jubilee.
- Manuscripts and abstracts of defended dissertations.
- Chronological index of works.
- Management of international projects.

- Scientific editing.
- Reviewing.
- Professor T. M. Desyatov's scientific school.
- Materials about T. M. Desyatov.
- Profiles in scientific-and-metric database.

Within a single year, bibliographic information is arranged in alphabetical order. Bibliographic description and abbreviation of words is given in accordance with the State Standards of Ukraine: DSTU GOST 7.1: 2006 "Bibliographic Record. Bibliographic Description. General Requirements and Assembly Rules. System of Standards in Information, Library and Publishing Affairs", DSTU 3582: 2013 "Information and Documentation. Bibliographic Description. Abbreviation of Words and Phrases in the Ukrainian Language".

In the list of printed works, the most important of them (abstracts of dissertations, monographs, textbooks, books, brochures) are highlighted in bold, they are accompanied by brief annotations. The scientist's articles published in professional publications and sections of monographic publications are highlighted in italics.

The name index included in the publication will help to better orient the reader in the text. Information about the scientist's life and work is illustrated by a selection of photographs, which is presented in a separate block.

The publication will be useful for organizers of higher education, scientists, teachers, students, specialists in the field of Pedagogy and anyone interested in the famous personalities of the higher education system of Ukraine.

## ЗМІСТ

Від укладача .....	4
<i>В. Г. Кремень.</i>	
На службі освіті України: життєвий і творчий шлях .....	6
Основні віхи життя і діяльності .....	14
Слово колег про ювіляра .....	16
Рукописи й автореферати захищених дисертацій .....	22
Хронологічний покажчик праць .....	23
Керівництво міжнародними проєктами .....	46
Наукове редагування .....	47
Рецензування .....	49
Наукова школа професора Т. М. Десятова .....	50
Матеріали про Т. М. Десятова .....	55
Профіль у науково-метричній базі даних .....	59
Іменний покажчик .....	60
Умовні скорочення .....	62
Анотація .....	63
Annotation .....	65

Довідкове видання

# ДЕСЯТОВ ТИМОФІЙ МИХАЙЛОВИЧ

## Біобібліографічний покажчик

Укладач та відповідальний за випуск

**Голиш Григорій Михайлович,**

*канд. іст. наук, доцент, директор наукової бібліотеки  
ім. М. Максимовича*

*Коректор*

С. І. Кравченко

*Бібліограф-коректор*

Л. Б. Сапсай

*Оригінал-макет*

С. Г. Кандич

*Технічний редактор,*

*дизайн обкладинки*

С. А. Кандич

Здано до набору 01.10.2020. Підписано до друку 09.10.2020.

Формат 60х90/16. Друк офс. Папір офс.

Гарнітура Petersburg C.

Обл. вид. арк. 4,25. Умов. друк. арк. 3,95.

Зам. №36. Наклад 100 прим.

### **“Вертикаль”**

**Видавець та виготівник ФОП Кандич С. Г.**

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи  
до державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів  
видавничої продукції ДК №1335 від 23.04.2003 р.  
18000, м. Черкаси, вул. Б. Вишневецького, 2, оф. 9  
тел. (0472) 50-07-63, 067-292-21-83  
E-mail: vertical2003@ukr.net

**Друк ФОП Кандич С. Г.**

18000, м. Черкаси, вул. Б. Вишневецького, 2, оф. 9  
тел. (0472) 50-07-63, 067-292-21-83  
E-mail: vertical2003@ukr.net